

Apocalipsis

Ti c'usi laj yac' ta ilel ti Jesucristoe

¹ Avi ti vun ts'ibabil li'e, ja' sc'oplal ti c'usi i'ac'bat sna' ti Jesucristo yu'un ti Diose, yo' jech ti Jesucristoe ta xac'be sna'ic ti yajtuneltaque ti c'usi jutuc xa sc'an ta xc'ot ta pasele. Jech ti Jesucristoe laj stac talel ti yaj'ánglele ti tal yac'be sna' ti Juan ti ja' yajtunele.

² Ti Juane jamal laj yal scotol ti c'usi laj yile. Ja' rextigo yu'un ti sc'op Diose ti laj svinajes ti Jesucristoe.

³ Yan no'ox yutsil ti buch'utic ta sq'uelic ti vun li'e. Ja' jech xtoc yan no'ox yutsil ti buch'utic ta xchiquintaic ti ch'ul c'op li'e ti yalaj ti Diose, ja' jech xtoc ti ta xich'ic ta muc' ti c'usi li' ts'ibabile, yu'un jutuc xa sc'an ta xc'ot ta pasel ti c'usi yalaj ti Diose.

Ti Juane ta sts'iba batel scarta ta stojol ti vucchop tsobobbaile

⁴ Vu'un Juanun, ta jts'iba batel ti jcarta li'e ta stojol ti vucchop tsobobbail ti oy ta Asia banomile. Ich'ic ti bendicione, ti jun avo'ntonic yu'un ti Diose, ti ja' ono'ox Dios avi tana li'e, ti ta vo'nee, ti ta sbatel osile. Ich'ic ti bendicione, ti jun avo'ntonic yu'un ti Ch'ul Espíritu ti vuctos ti stalele, ti tey oy ti bu ta spas mantal ti Diose.

⁵ Ja' jech xtoc, ich'ic ti bendicione, ti jun avo'ntonic yu'un ti Jesucristoe, ti ja' meyel ono'ox ti c'usi ta xale, ti ja' ba'yel icha'cuxie, ti ja' oy ta

yoc ta sc'ob ti ajvaliletic li' ta banomile. Yu'un laj xc'uxubinotic ti Cristoe, laj spocbotic jmultic ta sch'ul ch'ich'el.

⁶ Ja' ta sventa ti Cristoe ti jech lijc'ot ta ajvalil yu'une, ti jech lijc'ot ta paleal yo' jech ta xij-tunotic yu'un ti Diose, Stot ti Cajvaltic Jesucristoe. Ich'biluc ta muc'. Oyuc smuc'ul stsatsal sbatel osil. Jechuc.

⁷ Q'uel avilic, ta xtal ta ba toc ti Jesucristoe. Scotol ti cristianoetique ta xilic schi'uc ti buch'utic ti laj sbajic ta cruze. Scotol ti buch'utic ti oyic ta jujun lum ti oy ta sjoylej ti banomile ta x'oq'uic ti c'alal ta xilic ti ta xtale. Jech ono'ox ta xc'ot ta pasel.

⁸ Ti Dios ti scotol xu' yu'une, ti ja' ono'ox Dios avi tana li'e, ti ta vo'nee, ti ta to xtale, jech ta xal: "Jech chac c'u cha'al ti letra A schi'uc Zetae vu'unun ti sliqueb spajebune", xi.

Ti Juane laj yil ti jun yutsil ti Cristoe

⁹ Vu'un Juanun, quermano jbatic, jmoj ta xquich' jvocoltic. Jmoj laj jtatic ti ventainel yu'un ti Diose. Jmoj laj yac'botic smuc'ul co'ntontic ti Jesucristoe. Ti vu'une tey tiq'uilun ta chuquel ta Patmos banomil ti joyobtabil ta nabe. Chuculun ta sventa ti laj cal ti ch'ul c'op yu'un ti Dios ti laj svinajes ti Jesucristoe.

¹⁰ C'alal sc'ac'alil ta yich'el ta muc' ti Cajvaltique, ja' o liventainat yu'un smuc'ul stsatsal ti Ch'ul Espíritue. Tey laj ca'i ti oy Buch'u tsots ic'opoj ta jpate ti co'ol s'elan jun yech'omal ti cornetae.

¹¹ Jech laj yalbun:

—Jech chac c'u cha'al ti letra A schi'uc ti Zetae jech vu'unun ti sliqueb spajebune. Ts'ibao me ta libro ti c'u slelan ta xavile. Ja' jech xtoc un, taco batel ta stojolic ti vucchop tsobobbail ti oy ta Asia banomile, ja' ti Efesoe, ti Esmirnae, ti Pérgamoe, ti Tiatirae, ti Sardise, ti Filadelfiae, ti Laodiceae —xi.

¹² Tey lijoybij yo' ta jq'uel ti Buch'u ta xisc'opone. C'alal jech laj jpase, tey laj quil vucub yavil cantila ti ja' oroe.

¹³ Ti ta o'lol ti vucub yav cantilae, laj quil ti tey va'al ti Buch'u xco'olaj schi'uc vinique. Jun snatil ti sc'u' slapoje, c'otem to c'alal sba yoc. Ja' jech xtoc jun sjamlej ti schuc ti ja' oroe, ti jutuc xa mu smacojuc ti sti' yo'ntone.

¹⁴ Jun saquil ti stsatsal sjole jech chac c'u cha'al saquil tsots. Mi mo'oje, co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti saquil bote. Ja' jech xtoc ti sate co'ol s'elan leb c'oc'.

¹⁵ Xojobin ti yacane co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti bronce ti loq'uesbil talem ta c'oc' ti lec cusbile. Ja' jech xtoc ti sc'opojele co'ol s'elan jech'omal ti epal uc'umetique.

¹⁶ Stsacoj vucbej c'anal ti ta sbats'i c'obe. Ja' jech xtoc ta xloc' talem ta ye co'ol s'elan jun jich'il espada ti cha'jot yee. Ti sjunul sate co'ol s'elan xojobal ti c'ac'ale ti c'alal tsots xojobin ta jmeque.

¹⁷ C'alal jech laj quil ti vinic taje, co'ol s'elan chamemun liyal ta lum ta yoc. Pero ti stuque laj scajan ti sbats'i c'ob ta jbae. Jech laj yalbun:

—Mu xaxi'. Vu'unun ti sliqueb spajebune.

¹⁸ Vu'unun ti stalel cuxulune. Licham, pero avi tana un, cuxulun sbatel osil. Ti vu'une oy ta coc

ta jc'ob sllavial ti lajebale schi'uc xtoc ti bu ta xbat ti animaetique.

¹⁹ Ja' yu'un un, ts'ibao me ta vun ti c'usi laj xa avile, ti c'usi syaquil ta xavil li'e, ti c'usi ta to xavile.

²⁰ Ti vucub c'anal ti laj avil ta jbats'i c'obe, ja' smelol ti vucub viniquetic ti yich'oj ta sventa ti vucchop tsobobbaile. Yan ti vucub yav cantila laj avil ti ja' oroe, ja' smelol ti vucchop tsobobbaile —xi.

2

Jech ta x'albat ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Efesoe

¹ Jech laj yalbun xtoc ti Cajvaltique:

—Ts'ibabo me batel ta stojol ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Efesoe: “Jech ta xal ti Buch'u sts'acoj ta sbats'i c'ob ti vucub c'anale, schi'uc ti ta xanav ta o'lol ti bu oy ti vucub yav cantila ti ja' oroe:

² Jna' lec scotol ti c'usi ta xapase. Xcojtiquin ti tsots ti avabtele, ti oy smuc'ul avo'ntone. Jna' ti mi ja'uc lec ta xava'i ti buch'utic chopole. Jna' lec ti laj aq'uelbe yo'ntonic ti buch'utic sbisoj sbaic ta cajcholc'optac ti c'alal ma'uque. Jech o xal un, laj avil ti ja' jun jutc'opetique.

³ Jna' lec ti cuchem avu'un ti avocole c'alal ep la'abtej ta jventae. Mi ja'uc juteb lalubtsaj.

⁴ Pero oy bu ta jta jun amul un. Yu'un mu xa jechuc c'uxun ta avo'nton jech chac c'u cha'al ta sliquebale.

⁵ Jech o xal un, vuleso ta avo'nton ti bu layanije. Jeltao me ti avo'ntone. Paso me jech,

jech chac c'u cha'al laj apas ta sliquebale. Yan ti mi mu xapas jeche, ta xital ta ora ta atojol, ta jlog'uesbot ti yav cantila ti bu yavile ti mi mu xajelta ti avo'ntone.

⁶ Ac'o mi jech taje, pero oy to ta atojol ti lec ta xquile. Yu'un mu lecuc ta xava'i ti c'u s'elan ta xchanubtasvanic ti jnicolaítaetique, ti chopol ta xquil eque.

⁷ Ti buch'u oy schiquine, ac'o ya'i lec ti va'i s'elan ta xal ti Ch'ul Espíritu ta stojol ti jch'unolajeletique. Ti buch'u ta stsal yu'un scotole ta xcac'be slo' ti sat te'e ti ja' sventa cuxlejale ti tey teq'uel ti bu oy ti Diose", —xiyut.

Jech ta x'albat ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Esmirnae

⁸ Jech laj yalbun xtoc ti Cajvaltique:

—Ts'ibabo batel ta stojol ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Esmirnae: “Jech ta xal ti Buch'u ti sliquebe ti spajebe, ti Buch'u icham icha'cuxie:

⁹ Jna' lec scotol ti c'usi ta xapase. Ta xcojtiquin ti ame'unale, ti avocole, ac'o mi oy ac'ulejal ta melel. Jna' lec ti ta xavich' chopol-c'optael yu'un ti buch'utic sbisoj sbaic ta j'israeletique. Pero, jbu xata un ti ja'ique! Ja' yu'untac ti pucuje.

¹⁰ Mu me xaxi' yu'un ti avocol ti ta xc'ot ta atojole. Oy jlom avu'unic ti ta xtic'atic ta chuquel yu'un ti pucuje, yo' jech ta xich' q'uelel ti avo'ntonique. Yu'un ta xavich' avocolic lajuneb c'ac'al. Pero junuc me avo'ntonic xacham xalajique. Jech ti vu'une ta xcac'boxuc ti acuxlejalic ti ja' amotonique.

11 Ti buch'u oy schiquine, ac'o ya'i lec ti va'i s'elan ta xal ti Ch'ul Espíritu ta stojol ti jch'unolajeletique. Ti buch'u ta stsal yu'un scotole, mu xa c'usi ta spasbat yu'un ti schibal velta chamebale”, —xiyut.

Jech ta x'albat ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Pérgamoe

12 Jech laj yalbun xtoc ti Cajvaltique:

—Ts'ibabo batel ta stojol ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Pérgamoe: “Jech ta xal ti Buch'u yich'oj ti jich'il espada ti cha'jot yee:

13 Jna' lec scotol ti c'usi ta xapase. Ja' jech xtoc jna' lec ti tey nacalot ti bu ta spas mantal ti pucuje. Ac'o mi jech taje, pero jun ono'ox avo'nton ta jtojol. Mi ja'uc ichibaj avo'nton ta jtojol ti c'alal laj yich' milel tey ta atojol ti lequil caj'abtel Antipase ti ja' tey snacanoj sba ti pucuje.

14 Pero oy bu ta jta jaytos amul. Yu'un oy jlom avu'unic ti li' ta Pérgamoe ti mu sc'an ta xictaic comel ti c'u s'elan ichanubtasvan ti Balaame, ti ja' laj sbijubtas ti Balaque, yo' jech oy c'usi chopol ta spasbe ti j'israeletique. Tey laj sta smulic c'alal laj slajesic smoton ti c'usi meltsanbil ta c'abale. Ja' jech xtoc tey lic imulivajicuc.

15 Ja' jech xtoc oy jlom avu'unic ti mu sc'an ta xictaic ti c'u s'elan ichanubtasvan ti jnico-laítaetique, ti mu lecuc ta xquile.

16 Jech o xal un, jeltao me ti avo'ntone. Yan ti mi mu jechuc ta xapase, ta ora no'ox ta xital ta atojol. Ta jtsac ti espada ti oy ta que jti'e, yo' jech ta jcrontain ti buch'utic mu sjelta ti yo'ntonique.

17 Ti buch'u oy schiquine, ac'o ya'i lec ti va'i s'elan ta xal ti Ch'ul Espíritu ta stojol ti jch'unolajeletique. Ti buch'u ta stsal yu'un scotole, ta xcac'be sve' ti maná ti chabibil leque. Ja' jech xtoc, ta xcac'be jun saquil ton. Ti tey ta tone, tey tsacbil jun ach' biil ti mu'yuc buch'u xojtiquine. Ja' no'ox ta xojtiquin ti buch'u ta xich'e", —xiyut.

Jech ta x'albat ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Tiatirae

18 Jech laj yalbun xtoc ti Cajvaltique:

—Ts'ibabo batel ta stojol ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Tiatirae: “Jech ta xal ti Snich'on Diose, ti Buch'u co'ol s'elan leb c'oc' ti sate, ti xnobobet ti yoque co'ol s'elan ti bronze ti lec cusbile:

19 Jna' lec scotol ti c'usi ta xapase. Ta xcojtiquin ti oy sc'uxul avo'ntone, ti ach'unojune, ti avac'oj aba ta tunele, ti oy smuc'ul avo'ntone. Jna' lec ti más to ep ta xa'abteje, ti ja' mu sta ti ta sliquebe.

20 Pero oy bu ta jta jun amul. Yu'un lec ta xava'i ti tey ta xavac' chanubtasvanuc ti ants Jezabele ti ta xal ti ta xc'opoj ta sventa ti Diose. Pero ti c'u s'elan ta xchanubtasvane, ja' no'ox ta slo'la ti cajtuneltaque, yo' jech ta xlic mulivajicuc, yo' jech ta slajesic smoton ti c'usi meltsanbil ta c'abale.

21 Tey to jmalaoj ti ac'o sjelta yo'nton ti ants taje. Pero mu sc'an. Mi ja'uc ta xicta ti mulivajele.

22 Jech o xal tana un, mi mu xictaic ti cristianoetic ta spasel jech chac c'u cha'al ta spas ti antse, vu'un ta jventa ti ta xyal ta chamel ti

puch'ul ta xcom ta tem ti ants taje. Ja' jech xtoc ta xich' ep svocolic ti buch'utic ta xmulivajic schi'uque.

²³ Ja' jech xtoc yalabtac ti antse ta jtubbe sc'oplalic. Ja' yu'un un, tey ta xilic scotol ti jch'unolajeletique ti ta xcojtiquinbe yut yo'nton ti c'usi ta snopic ti cristianoetique. Ti jujunoxuc ti vo'oxuque ta xcac'boxuc stojol ti c'u s'elan ti laj xa apasique.

²⁴ Pero jlomoxuc ti c'u avepalic ti ta Tiatirae, ti mu'yuc xch'unojic ti c'u s'elan ta xchanubtasvan ti antse, mi ja'uc sc'an xojtiquinic ti ech'em sbijil ti pucuj ta xalique, mu'yuc c'usi yan mantal ta xcalbe.

²⁵ Ja' xa no'ox ta jc'an ti junuc avo'ntonic yu'un ti c'u yepal laj xa ataique ja' to ti mi litale.

²⁶ Ti buch'u ta stsal yu'un scotole, ti sjunul yo'nton ta spasolan ti c'usi ta sc'an pasel ta xquile, ta xcac'be ti ta spas ta mantal ti cristianoetique

²⁷ jech chac c'u cha'al laj yac'bun cabtel ti Jtote. Tsots yabtelic ta spasic ta mantal ti cristianoetique co'ol s'elan ti taq'uin ti cajal ta xc'ot ta sba ti bine ti toj lilijel ta xc'ote.

²⁸ Ja' jech xtoc ta xcac'be yich'ic ti muc' ta c'anal ti ta xvinaj jujun sob ic'lomane.

²⁹ Ti buch'u oy schiquine, ac'o ya'i lec ti va'i s'elan ta xal ti Ch'ul Espiritu ta stojol ti jch'unolajeletique", —xiyut.

3

Jech ta x'albat ti buch'u yich'oj ta sventa ti

jch'unolajeletic ti oy ta Sardise

¹ Jech laj yalbun xtoc ti Cajvaltique:

—Ts'ibabo batel xtoc ta stojol ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Sardise: “Jech ta xal ti Buch'u yich'oj ti Ch'ul Espíritu ti vuctos ti stalele, ti Buch'u oy ta sc'ob ti vucbej c'anale: Jna' scotol ti c'usi ta xapase. Ac'o mi ta xalic ac'oplal ti oy acuxlejaj ta stojol ti Diose, pero jna' lec ti chamemote.

² Tijo me ti ach'ulele. Ja' jech xtoc, tuc'ulano xa me lec ti c'u yepal oy to avu'une, yu'un jutuc xa sc'an xcham. Yu'un quiloj ti c'usi ta xapase. Mu lecuc ta sba ta sat ti Dios cu'une.

³ Uleso me ta avo'nton ti c'u s'elan laj avich'chanubtasele. Ja' me paso batel. Ja' jech xtoc, jeltao me ti avo'ntone. Yan ti mi mu xajulave, co'ol to s'elan j'elec' ta xital ta atojol ti mu xana' c'usi orae.

⁴ Ac'o mi jech taje, pero li' ta Sardise oy jlom avu'unic ti mu'yuc sbonojic ta ic'obal ti sc'u'ique. Ti stuquique yan no'ox saquil ti sc'u'ic ta xchi'inicun ta xanobale. Ja' ti jech ono'ox iloc' ta yo'ntonique.

⁵ Ti buch'u ta stsal yu'un scotole, ta x'ac'bat slapic ti saquil c'u'ile. Mi ja'uc ta jtubbe ti sbiic ti oy ta libro ti ja' sventa cuxlejale. Jamal ta xcalbe sc'oplal ta stojol ti Jtote schi'uc ta stojol ti yaj'ángeltaque.

⁶ Ti buch'u oy schiquine, ac'o ya'i lec ti va'i s'elan ta xal ti Ch'ul Espíritu ta stojol ti jch'unolajeletique”, xiyut.

Jech ta x'albat ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Filadelfia

⁷ Jech laj yalbun xtoc ti Cajvaltique:

—Ts'ibabo batel xtoc ta stojol ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Filadelfiae: “Jech ta xal ti Buch'u stalel tuc' yo'nton ta melele, ti Buch'u oy ta sc'ob sllave ti ajvalil Davide, ti Buch'u ta sjame, mu'yuc buch'u xu ta smac, ti Buch'u ta smaque, mu'yuc buch'u xu' ta sjam:

⁸ Jna' lec scotol ti c'usi ta xapase. Jamoj lec jun ti'na ta atojol ti mu'yuc buch'u xu' ta smaque. Ac'o mi mu'yuc lec avip, pero laj ach'un ti jc'ope, jun avo'nton ta jtojol.

⁹ Jech o xal un, vu'un ta jpas ta mantal ti ta snijan sbaic ta atojol ti cristianoetic ti buch'utic ventainbilibic yu'un ti pucuje, ti ta xalic ti ja'ic j'israeletic ti c'alal ma'uque, yo' jech ta sna'ic ti c'uxot o ta co'ntone.

¹⁰ Ti jech mu'yuc xchibaj avo'nton ti c'alal laj avich' avocole, jech o xal un, ta jchabiot ti c'alal ta sta yorail ti ta xich' svocolic scotol ti cristianoetic ti oy ta sjoylej ti banomile, yo' jech ta xich' q'uelbel ti yo'ntonique.

¹¹ Ta xital ta ora. Chabio me lec ti c'usi laj xa atae, yo' jech mu'yuc buch'u ta spojbot ti amotone.

¹² Ti buch'u ta stsal yu'un scotole, vu'un ta xcac' ti ta xc'ot jech chac c'u cha'al yoyal stemplo ti Dios cu'une. Tey ta xcomic o. Ja' jech xtoc tey ta jts'ibabe ta stojolic sbi ti Dios cu'une, sbi ti steclumal ti Dios cu'une, ja' ti ach' Jerusalén ti ta xlic talel ta vinajel ta stojol ti Dios cu'une. Ja' jech xtoc ta jts'ibabe ta stojolic ti ach' jbie.

¹³ Ti buch'u oy schiquine, ac'o ya'i lec ti va'i s'elan ta xal ti Ch'ul Espíritu ta stojol ti

jch'unolajeletique", —xiyut.

Jech ta x'albat ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Laodiceae

¹⁴ Jech laj yalbun xtoc ti Cajvaltique:

—Ts'ibabo batel ta stojol ti buch'u yich'oj ta sventa ti jch'unolajeletic ti oy ta Laodiceae: “Jech ta xal ti Buch'u stalel jech oe, ti melel ti sc'ope, ti ja' sliquebal scotol ti c'usi laj smeltsan ti Diose:

¹⁵ Jna' scotol ti c'usi ta xapase. Jna' lec ti ma'uc c'oc'ote, ti ma'uc sic'ote. Ja' toj lec ti sic'ucote, ti c'oc'ucote.

¹⁶ Pero ti jech c'unyamanote, ti mi ja'uc sic'ote, ti ma'uc c'oc'ote, jech o xal un, ta jipot loq'uel ta jtojol.

¹⁷ Yu'un ta xavalbe aba ti jc'ulejote, ti lec ataoj scotole, ti mu'yuc palta ta xava'ie. Pero mu xavil ti toj abol abae, ti me'unote, ti ma'satote, ti t'analote.

¹⁸ Jech o xal un, ta jbijubtasot, ja' lec mano ta jtojol ti oro ti lec meltsanbil ta c'oc' ti lec cusbile, yo' jech c'u lejot ta melel. Ja' jech xtoc, mano ta jtojol ti asaquil c'u'e, yo' jech ta xamac aba ti toj q'uexlal sba ti jech t'analote. Ja' jech xtoc, mano spoxil asat ta jtojol, yo' jech ta xjam lec ti asate.

¹⁹ Ti vu'une ta jvinajesbe smul, ta jtsits ti buch'u c'ux ta xca'ie. Jech o xal un, junuc me avo'nton, jeltao ti avo'nton ta jtojole.

²⁰ Q'uel avil, va'alun ta xic'opoj ta ti'na. Mi oy buch'u ta xa'i ti jc'opojele, ti mi ta sjam ti sti' snae, tey ta xi'och ta sna, tey jun co'nton jmoj ta xive schi'uc.

²¹ Ti buch'u ta stsal yu'un scotole, ta xcac'be spas mantal ti bu ta jpas mantale jech chac c'u

cha'al ta jchi'in ta pas mantal ti Jtote, ja' ti tsal xa cu'un scotole.

²² Ti buch'u oy schiquine, ac'o ya'i lec ti va'i s'elan ta xal ti Ch'ul Espíritu ta stojol ti jch'unolajeletique", —xiyut.

4

Jech ta ich'el ta muc' ti Dios ti oy ta vinajele

¹ Laj ti va'i s'elane. Ts'acal to un, laj jq'uel ti jamal jun ti'na ti oy ta vinajele. Ati co'ol to s'elan yech'omal corneta ti laj sc'opon ta ba'yele, jech laj yalbun:

—Muyan talel li'e. Ta xcac'bot avil ti c'usi ts'acal to ta xc'ot ta pasele —xi.

² Ti jech taje, ta jech to yepal liventainat yu'un smuc'ul stsatsal ti Ch'ul Espíritue. Tey laj quil ta vinajel jun muc' ta chotlebal. Ti tey ta muc' ta chotlebale, tey laj quil ti oy Buch'u tey chotole.

³ Ati Buch'u tey chotol ta muc' ta chotlebale co'ol s'elan jun jaspe ton ti ta xac' xojobale. Mi mo'oje, ja' ti cornalina tone. Ti ta sjoylej ti chotlebale, tey oy jun vacnacobal ti xlaplun ti xojobale co'ol s'elan ti esmeralda tone.

⁴ Ti bu oy ti muc' ta chotlebale, tey laj quil yan chanib scha'vinic (24) chotlebal ti joyol ta spat xocone. Taje, tey chotajtic chanib scha'vinic ta vo' moletic ti yan no'ox yutsil saquil ti sc'u'ique, ti ja' oro ti stronail sjolique.

⁵ Ti bu oy ti muc' ta chotlebale, yan no'ox s'elan xc'avlajet ti chauque. Xnoblajet no'ox ta xloc' talel ti sactsele. Ti ta stuq'uil yeloval ti muc' ta

chotlebale, tey ta xtil vucub leb c'oc', ti ja' smelol ti vuctos stalel ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose.

⁶ Ja' jech xtoc ti ta stuq'uil yeloval ti muc' ta chotlebale, tey oy jun muc' ta nab ti yax jipan yutsile.

Ti ta jujot sti'il ti muc' ta chotlebal ti oy ta o'lole, tey laj quil ti oy ti c'usi chanib cuxajtique, ti ep sat ta spat ta sti'bae.

⁷ Ti sliqueb ti c'usi cuxule co'ol s'elan jcot ta leon. Ti schibal ti c'usi cuxule co'ol s'elan jcot ta tot vacax. Ti yoxibal ti c'usi cuxule co'ol s'elan sat vinic. Ti schanibal ti c'usi cuxule co'ol s'elan jcot ta aguila ti xvilete.

⁸ Ti chanib ti c'usi cuxajtique oy vaquib xic' jujunic. Ja' jech xtoc ti c'usi chanib cuxajtique, noj ta sat ta yolon ta sba ti xiq'ue. C'ac'al ac'obal jech ta xalic:

Ch'ul Dios, Ch'ul Dios, Ch'ul Dios, ti Cajval Diose.
Scotol xu' yu'un, ti stalel ono'ox jech ta vo'nee, ti
avi tana li'e, ti ta to xtale,
xi ta xalic.

⁹ Ti chanib c'usi cuxajtique, c'alal jujun velta ta xalbeic vocole, ti ta xich'ic ta muc' ti Buch'u chotol ta muc' ta chotlebale, ti ja' stalel cuxul sbatel osile,

¹⁰ jech ti chanib scha'vinic ta vo' moletique ta squeejan sbaic ta stojol, ta xich'ic ta muc' ti Buch'u stalel o jech cuxul sbatel osile. Ja' jech xtoc jech ta xalic ti c'alal ta xaq'uic batel ti stronail sjolic ta stojol ti Buch'u chotol ta muc' ta chotlebale:

¹¹ Cajval Dios cu'uncutic, toj yan no'ox yutsil ti jech ich'bilot ta muq'ue,

ti jech ta xa'albat ti yan avutsile, ti oy amuc'ul
atsatsale.

Yu'un vo'ot laj apas scotol ti c'usitic oye.

Loc' i'ayan ta avo'nton ti jech oy scotol ti c'usitic
laj ameltsane,

xiic.

5

Ti balbil vune schi'uc ti uni chije

¹ Ti Buch'u chotol ta muc' ta chotlebale, laj quil
ti stsacoj ta sbats'i c'ob jun balbil vun ti ts'ibabil
ta yut ta spate, ti bajbil lec ta vucub selloe.

² Ja' jech xtoc laj quil jun tsatsal ángel ti jech
tsots ta sjaq'ue:

—¿Buch'u oy slequilal yo' xu' yu'un ta sjam ti
libro li'e, ja' jech xtoc ti ta sjatbe ti selloale? —xi.

³ Pero mi ja'uc ti ta vinajele, mi ja'uc ti li' ta
sba banomile, mi ja'uc ti ta lajebale, ti oy buch'u
ti oy slequilal yo' xu' yu'un ta sjam ti libroe. Mi
ja'uc jun ti buch'u xu' yu'un ta sq'uel ti c'usi ta
xale.

⁴ Tey ep li'oc'. Yu'un mu'yuc buch'u junucal
ti oy slequilal yo' xu' yu'un ta sjam ta sq'uelel ti
c'usi ta xale.

⁵ Ja' yu'un un, jech laj yalbun ti jun mole:

—Mu xa xa'oc' más. Oy Buch'u laj xa stsal
scotol yo' xu' yu'un ta sjame, ti xu' yu'un ta sjatbe
ti vucub selloale. Ati Buch'u xu' yu'une, ja' ti
jun snitilul ti ajvalil Davide, ti ja' snitilul xtoc ti
Judae, ti co'ol s'elan jcot ta leone —xi.

⁶ C'alal jech laj yale, ja' o tey laj quil ti ta o'lol
ti muc' ta chotlebale, ti ta o'lol ti chanib c'usi
cuxajtique, ti ta o'lol ti moletique, tey laj quil

cotol jcot uni chij ti oy svinajeb ti laj yich' milele. Ati uni chij taje, oy vucub xulub, vucbej sbec' sat. Ati vucbej sbec' sate, ja' svinajeb ti vuctos stalel ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose ti ja' stacoj batel ti Dios ta sjoylej banomile.

⁷ Ti jcot ta uni chije ja' ba stsac ti libro ti stsacoj ta sbats'i c'ob ti Buch'u chotol ta muc' ta chotlebale.

⁸ C'alal jech laj stsac ti libroe, jech ti chanib ti c'usi cuxajtique schi'uc ti chanib scha'vinic ta vo' ti moletique, tey lic squeejan sbaic ta stojol ti jcot ta uni chije. Jujunic ti moletique oy yarpaic. Ja' jech xtoc yich'o'jic batel yav ac'al ti ja' oroe, ti noj ta pome. Ti pom taje, ja' smelol sc'opojelic ti buch'utic yu'untac ti Diose.

⁹ Ja' jech ta sq'uejintaic jun ach' q'uejoj ti moletique:

Vo'ot oy alequilal yo' xu' ta xajam ti libroe, ti ta xajatbe ti selloale.

Yu'un laj avich' milel.

Yu'un laj amanuncutic ta ach'ul ch'ich'el yo' jech licomcutic ta yu'un ti Diose,

ti oyuncutic ta jujun lume, ti jujuchop ti jc'opcutique,

ti oyuncutic ta sjoylej banomile.

¹⁰ Ta aventa vo'ot ti li'ochcutic ta ajvalile ti ta paleale ta stojol ti Dios cu'untique.

Ja' jech xtoc ta jpascutic mantal avu'un ta sba banomil,

xiic.

¹¹ Ts'acal to un, laj quil, laj ca'i sc'opojelic ti mu no'ox albajuc ti ep ta mil ti ángeletique. Tey

joyolic ta muc' ta chotlebal schi'uc ti c'usi chanib
cuxajtique, schi'uc ti moletique.

¹² Ti ángeletique jech tsots ta xalic:
Ati jcot ta uni chij ti laj yich' milele,
ja' no'ox oy slequilal ti jech ta xich' ti smuc'ul
stsatsale,
ti sc'ulejale, ti sbijile,
ti xu' yu'une, ti lec sc'oplale, ti muyubtable,
xiic.

¹³ Scotol ti c'usitic laj spas ti Dios ti oy ta
vinajele, ti oy ta nabe, ti oy ta lajebale, laj ca'i
ti jech ta xal scotolique:
Ti Buch'u chotol ta muc' ta chotlebale schi'uc ti
jcot ta uni chije,
ac'o yich'ic ti jech ich'bilic ta muq'ue,
ti jech lec ti sc'oplalique, ti jech yan yutsile,
ti jech oy stsatsalique, ti jech xu' yu'unique.
Jechuc o sbatel osil,
xiic.

¹⁴ Ja' jech xtoc ti chanib ti c'usi cuxajtique jech
laj yalic:

—Jechuc —xiic.

Ja' jech xtoc ti chanib scha'vinic ta vo' ti
moletique laj squeejan sbaic ta yich'el ta muc' ti
Buch'u stalel cuxul sbatel osile.

6

Ti vucub selloe

¹ Jech o xal un, ti jcot ta uni chije, laj quil ti
laj sjat ti sliqueb sello ti yich'oj ti balbil vune.
C'alal jech laj spase, tey laj ca'i ti co'ol s'elan
cha'uc ti sc'opojel ti jun ti ta schanvo'alic ti c'usi
cuxajtique. Jech laj yal:

—La', q'uel avil —xi.

² Laj jq'uel, tey laj quil jun saquil ca'. Ti buch'u cajale, ja' jun vinic ti yich'oj syolob. Tey laj quil ti i'ac'bat stronail sjol yo' jech staoj yav ta spas batel canal.

³ C'alal laj sjat ti schibal sello ti jcot ta uni chije, jech laj ca'i ti jech laj yal ti schibal ti c'usi cuxule:

—La', q'uel avil —xi.

⁴ Tey laj quil ti iloc' talel jcot tsajal ca'. Ti buch'u cajale, i'ac'bat stsatsal yo' jech ta soques ti cristianoetique, yo' jech ta smilan sbaic. Ja' jech xtoc laj quil ti i'ac'bat yich' jun muc' ta espadae.

⁵ C'alal laj sjat ti yoxibal sello ti jcot ta uni chije, laj ca'i ti jech laj yal ti yoxibal ti c'usi cuxule:

—La', q'uel avil —xi.

Laj jq'uel, tey laj quil jun ic'al ca'. Ti buch'u cajale stsacoj jun libra.

⁶ Laj ca'i ti oy buch'u ta xc'opoj talel ti tey ta o'lol ta stojolic ti c'usi chanib cuxul ti jech ta xale:

—Ja' no'ox jun kilo trigo ta jun c'ac'al abtel. Ja' no'ox oxib kilo cebada ta jun c'ac'al abtel. Pero mu me xavixlan ti aceitee schi'uc ti vinoe —xi.

⁷ C'alal laj sjat ti schanibal sello ti jcot ta uni chije, jech laj yal ti schanibal ti c'usi cuxule:

—La', q'uel avil —xi.

⁸ Laj jq'uel, tey laj quil jun c'anal ca'. Ti buch'u cajale ja' sbiinoj ti chamebale. Oy yan ti buch'u tey cajal talel ta spate ti ja' sbiinoj lajebale. Tey i'ac'bat stsatsal yo' jech xu' ta xac' chamicuc o'lol jvoc ti ta o'lole ti c'u yepal oy ta sjoylej banomile, yo' jech ta xchamic ta leto, yo' jech ta xchamic ta vi'nal, yo' jech ta xchamic ta chamel, yo' jech ta xchamic ta jti'oval chonetic ti li' ta banomile.

⁹ C'alal laj sjat ti yo'obal sello ti jcot ta uni chije, laj quil ti ta yolon altare ti tey oy sch'ulelic ti buch'utic laj yich'ic milel ta sventa sc'op ti Diose. Yu'un jamal laj yalique.

¹⁰ Ti stuquique jech tsots ta xalic:

—Ch'ul Dios, ti atalel xc'ot xac'opoje, ¿c'usi to ora ti ta xachapan ta xavac'be stoj ti cristianoetic ti oyic ta sba banomil ti laj smiluncutique? —xiic.

¹¹ Jech o xal un, ti stuquique tey i'ac'bat slapic saquil c'u'ic. Tey i'albatic xtoc ti ac'o to xcux yo'ntonic c'uc sjalile ja' to ti mi ic'ot ta ts'aquiel ja' to ti c'u to yepal ta xich' milel ti yermanotaque, ja' ti yajtuneltac ti Cristoe jech chac c'u cha'al laj yich' milel ti stuquique.

¹² C'alal laj sjat ti svaquibal sello ti jcot ta uni chije, laj quil ti ilic jun muc' ta niquele. Ti c'ac'ale ic'ub ta jmec co'ol to s'elan jun ic'al c'u'il. Ti ue tsajub ta jmec co'ol to s'elan ch'ich'.

¹³ Ti c'analetic ti oy ta vinajele laj bajuc yalel talel ta banomil co'ol s'elan ti yaxal sat icuxe ti ta xbaj ta banomil ti c'alal ta xlilinat yu'un ti tsots iq'ue.

¹⁴ Ti vinajele sac ch'ay batel co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ta sbal sba ech'el ti vune. Scotol ti vitsetique schi'uc ti banomil ti joyobtabil ta nabe laj yich' loq'uesel batel ti bu to ox ti yavile.

¹⁵ Jech o xal un, ti ajvaliletic li' ta sba banomile, ti jc'ulejetique, ti banquilal soldadoetic ti tsots xu' yu'unique, ti mosoviletique, ti ma'uc mosoviletique, scotolic taje bat snac' sbaic ta nail ch'enetic, ta c'al tonetic ti oy ta vitsetique.

¹⁶ Ja' jech xtoc scotolic jech ta xalbeic ti vitse, ti ch'ene:

—Loman talel ta jbacutic yo' jech ta xanac'uncutic ta sba ta sat ti Buch'u chotol ta muc' ta chotlebale schi'uc ti tsots castigo ti ta xac' ti jcot ta uni chije.

¹⁷ Yu'un sta xa yorail ti tsots castigoe. ¿Buch'u xa ta xcuch yu'un? —xiic.

7

Laj yich' señailic ti lajcha'chop snitilul ti Israele

¹ Laj taj une. Ts'acal to un, laj quil ti oy chanvo' ángeletic ti va'ajtic ta jujot schiquin schanjotal ti banomile. Ja' jech xtoc un, tey laj spajes ti iq'ue yo' jech mu'yuc ic' ti ta banomile, ti ta nabe, yo' jech mu xbac' ta ic' ti te'etique.

² Ja' jech xtoc laj quil yan ángel ti iloc' talel ta sloq'ueb c'ac'ale, ti yich'ojbe sello ti cuxul Diose. Ti ángel taje tsots laj yavta ti yan chanib ángeletic ti i'ac'bat stsatsalic ta soquesel ti banomile, ti nabe.

³ Jech laj yal:

—Mu to xasoquesic ti banomile, ti nabe, ti te'etique, c'alal mu to cac'ojbecutic señail ta sti'baic ti yajtuneltac ti Dios cu'untique —xi.

⁴ Jech yepal laj ca'i ti laj yich'ic ti señailique, ja' ciento cuarenta y cuatro mil (144,000) ta vo' ta scotol ti lajcha'chop snitilul ti Israele.

⁵ Ti snitilultac ti Judae 12,000

Ti snitilultac ti Rubene 12,000

Ti snitilultac ti Gade 12,000

⁶ Ti snitilultac ti Asere 12,000

Ti snitilultac ti Neftalie 12,000

Ti snitilultac ti Manasese 12,000

⁷ Ti snitilultac ti Simeone 12,000
 Ti snitilultac ti Levie 12,000
 Ti snitilultac ti Isacare 12,000
⁸ Ti snitilultac ti Zabulone 12,000
 Ti snitilultac ti Josee 12,000
 Ti snitilultac ti Benjamine 12,000

Ep ti slapojic ti saquil c'u'ile

⁹ Laj taj une. Ts'acal to un, laj quil ep ti cristianoetique ti oyic ta jujun banomile, ti jujutos sts'unobalique, ti jujutos ti sc'opique, ti oyic ta jujun jteclume. Tey va'ajtic ta stojol ti Buch'u chotol ta muc' ta chotlebale schi'uc ti jcot ta uni chije. Ep ta jmec ti cristianoetique. Mu'yuc buch'u junucal xu' ta xat ti c'u yepalique. Ja' jech xtoc slapojic saquil c'u'ic schi'uc xtoc stsacojic yanal xan.

¹⁰ Scotol tsots ta x'avanic ti jech ta xalique:
 Ati jech lijcolotique,
 ja' yu'un ti Dios cu'untic ti li' chotol ta muc' ta chotlebale schi'uc ti jcot ta uni chije,

xiic.

¹¹ Scotol ti ángeletic ti va'ajtic ta sts'el ti muc' ta chotlebale, ta sts'el ti moletique, ta sts'el ti chanib ti c'usi cuxajtique, tey laj spatan sbaic ta banomil ta sts'el ti muc' ta chotlebale. Tey laj yich'ic ta muc' ti Diose.

¹² Jech laj yalic:

Jechuc. Ac'o yich' muyubtael ti Dios cu'untique.
 Ac'o yich' ti slequilale, ti sbijile, ti coliyal x'ute,
 ti ich'bil ta muq'ue, ti smuc'ule, ti stsatsale.
 Jechuc o sbatel osil ti Dios cu'untique,

xiic.

¹³ Oy jun ta scotol ti moletique jech laj sjac'bun:

—¿Buch'utic le'e ti slapojic ti saquil c'u'ile?
¿Bu talemic? —xi.

¹⁴ Jech laj calbe:

—Vo'ot xana' atuc —xcut.

Jech ti mole jech laj yalbun:

—Le'e, ja'ic ti buch'utic ti cuch yu'unic ti svo-
colique. Laj xchuq'uic ti sc'u'ique, laj sacubtasic
ta sventa sch'ich'el ti jcot ta uni chije.

¹⁵ Jech o xal un, li' oyic ta sts'el ti bu chotol ti
Diose. C'ac'al ac'obal ta xac' sbaic ta tunel li' ta
templo yu'un ti DiOSE. Ja' yu'un un, ta xchabiatic
yu'un ti Buch'u chotol ta muc' ta chotlebale.

¹⁶ Mu xa xa'iic svocolic yu'un ti vi'nale, ti taqui
ti'ile. Mu xa xlajic ta c'ac'al. Mu xa c'usi ta
spasbatic yu'un ti tsots c'ac'ale.

¹⁷ Yu'un ti jcot ta uni chij ti oy ta o'lol ti muc'
ta chotlebale, ta xchabi jech chac c'u cha'al ti
chije. Tey ta x'ic'atic batel ta sat vo' ti ja' ta xac'
cuxlejale. Ja' jech xtoc ta scusbat scotol ti ya'lel
satic yu'un ti DiOSE —xi.

8

Ti yucubal selloe schi'uc ti yav ac'al ti ja' oroe

¹ Ti jcot ta uni chije, c'alal laj sjat ti yucubal
sello ti yich'oj ti libroe, nopol o'lol ora ts'ijil icom
ti vinajele.

² Ts'acal to un, laj quil ti i'ac'bat jujun yoq'uesic
ti vucub ángeletic ti va'ajtic ta sts'el ti DiOSE.

³ Ts'acal to un, tal yan ángel ti yich'oj talel
yav ac'al ti ja' oroe. Tey laj sva'an sba ta sts'el
ti altare. Tey i'ac'bat ep ti pome, yo' jech jmoj
ta xac' schi'uc ti sc'opojelic ti buch'u yu'untac ti

Diose. Tey laj yac' ta sba ti altar ti ja' oroe, ti oy ta sts'el ti muc' ta chotlebale.

⁴ Jech o xal un, sch'ayilal ti pome schi'uc sc'opojelic ti buch'utic yu'untac ti Diose, capal imuy batel ta stojol ti Diose ti iloc' ta yav ac'al ti xtuchoj ti ángele.

⁵ Jech ti ángele laj stsac ti yavil ac'ale. Laj snojes ta yac'alil c'oc' ti oy ta altare. Tey laj sjip yalel talel ta sba banomil. Ta jech to yepal xc'avlajet xa liquel, xvo'o'et xa ta jmec, xjaplajet xa liquel ti sactsele. Ja' jech xtoc lic tsots muc' ta niquel.

Ti oq'uesetique

⁶ Ja' jech xtoc ti vucub ángel ti yich'o'jic ti oq'uese, lic xchapan sbaic ta yoq'uisanel.

⁷ Ti ángel ti buch'u ba'yel lic yoq'uisan ti yoq'uese, ja' o tey ijipat yalel talel ta banomil ti bote capal ta c'oc', capal ta ch'ich'. Laj jun parte ti banomile. Chib parte ti lec icome. Ja' jech xtoc laj jun parte ti te'etique. Chib parte ti lec icome. Laj jun parte ti yaxaltique. Chib parte ti lec icome.

⁸ C'alal laj yoq'uisan yoq'ues ti schibal ángele, ja' o laj yich' jipel bal ta nab co'ol to s'elan jbej ta vits ti volibil ta c'oq'ue. Jech o xal un, ic'ataj ta ch'ich' jun parte ti nabe. Chib parte ti lec icome.

⁹ Ja' jech xtoc scotol ti c'usitic cuxulic ta nabe laj jun parte. Chib parte ti lec icome. Ja' jech xtoc ti barcoetique laj jun parte. Chib parte ti lec icome.

¹⁰ C'alal laj yoq'uisan yoq'ues ti yoxibal ángele, tey ibaj yalel talel ta vinajel jbej c'anal ti co'ol to s'elan jch'ob ta toje. Ti c'anal taje, bu'yuc

no'ox ibaj ta jujun uc'um, ta jujun sat vo'. Isoc jun parte. Chib parte ti lec icome.

¹¹ Ti c'anal taje, ja' sbiinoj ti ch'a ta jmeque. Jech o xal un, bu'yuc no'ox ti uc'ume, ti sat vo'e, jun parte ch'aub. Chib parte ti lec icome. Ep ti cristianoetic ichamique ta scoj ti ch'aub ti vo'e.

¹² C'alal laj yoq'uisan yoq'ues ti schanibal ángele, soc jun parte sat ti c'ac'ale. Chib parte ti lec icome. Ja' jech xtoc ti ue soc jun parte. Chib parte ti lec icome. Ja' jech xtoc ti c'analetique soc jun parte. Chib parte ti lec icome. Jech o xal un, ti c'ac'altique, ti ac'obaltique jutuc xa ta xac' ti xjobale.

¹³ Ts'acal to un, laj quil ti xvilet jun ángel ti ta o'lol vinajele ti jech tsots ta xal laj ca'ie:

—¡Aaaay! ¡Mu cha'bel un! Abol sbaic ti cristianoetic ti nacajtic ta sba banomile c'alal ta xlic yoq'uisan yoq'uesic ti yan oxib ángeletique —xi.

9

¹ C'alal laj yoq'uisan yoq'ues ti yo'obal ángele, laj quil ti ibaj yalel talem jbej c'anal ta vinajel c'alal to banomil ic'ot. Ti c'anale, i'ac'bat sllavial ti xa'ab ti mu'yuc spajebe.

² Ts'acal to un, laj sjambe sti' ti xa'abe. Mu no'ox albajuc iloc' muyel talem ch'ayil ti co'ol to s'elan sch'ayilal jun muc' ta hornoe. Ja' jech xtoc sch'ayilal ti xa'abe laj quil ti laj smacbe sat ti c'ac'ale schi'uc ti iq'ue.

³ Ti ta ch'ayil taje, tey iloc' talem c'ulubetic ti ivil batel ta banomile. Ti c'ulebetic taje i'ac'batic

stsatsalic jech chac c'u cha'al xti'van ti tsec ti oy ta banomile.

⁴ Tey i'albatic mantal ti mu soquesic ti yaxaletic ti oy ta banomile, mi ja'uc ti c'usi yoxique, mi ja'uc ti te'etique. Ja' no'ox xu' ta xac'beic svocol ti cristianoetic ti buch'utic mu'yuc yich'ojic sello yu'un ti Dios ta sti'baique.

⁵ Pero mu'yuc x'ac'batic permiso ti ta smilic ti cristianoetique. Ja' no'ox i'ac'batic permiso ti ta xac'be yich' svocolic vo'ob u ti cristianoetique. Ti sc'uxul sti'ben ti c'ulube co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ta xti'at ta tsec ti jun vinique.

⁶ Ti jech c'ac'al taje, jech ti cristianoetique ta sa'ic ti bu xu' ta xchamique, pero mu staic. Yo'ntonuc chamicuc ya'iic, pero ta xnamaj batel ta stojol ti jech ta xchamique.

⁷ Ti c'ulubetic taje co'ol to s'elan ca'etic ti chapanbilib ta sventa ti letoe. Oy stronail sjolic ti co'ol to s'elan oro yilele. Co'ol s'elan cristiano ti satique.

⁸ Natic sjolic jech chac c'u cha'al sjol antsetic. Ti stanal yeique co'ol s'elan stanal ye ti leone.

⁹ Oy smaquic ti co'ol s'elan taq'uin yilele. Ti xiq'uique yan no'ox s'elan xc'ululet co'ol to s'elan epal ca' ti xjochoj batel ti carreta ti ta xtun ta sventa pas letoe.

¹⁰ Oy sneic jech chac c'u cha'al ti tsec ti oy yacuxe. Ti sneique oy stsatsal yo' jech ta xac'be yich' svocolic vo'ob u ti cristianoetique.

¹¹ Ti c'ulubetic taje oy jun jpasmantal yu'unic, ti ja' ti ángel ti sventainoj ti xa'abe. Ti ángel taje ja' ti Abadone ti sbiinoj ta hebreo c'ope. Yan

ti sbi ta griego c'ope ja' Apolión. Ti smelole ja' jmilvanej.

¹² Ja' jech i'ech' ti sliqueb vocole. Pero sc'an to chib ta xtal ti vocole.

¹³ C'alal laj yoq'uisan yoq'ues ti svaquibal ángele, laj ca'i ti oy buch'u ic'opoj ti ta xloc' talel ta o'lol schanjotal xulub schiquin ti altar ti ja' oroe, ti oy ta sts'el ti Diose.

¹⁴ Ja' jech xtoc ti buch'u ta xc'opoj jech laj yalbe ti svaquibal ángel ti stsacoj ti yoq'uese:

—Jituno ti chanib ángelic ti chucajtic ta sti'il ti muc' ta uc'um Eufратese —xi.

¹⁵ Ja' jech ijitunatic ti chanib ángelic, yo' jech ta xc'ot ta pasel ti nopbil sc'oplale ti sc'ac'alile, ti yuale, ti sjabilale, yo' jech ta smilic jun parte ti cristianoetic. Chib parte ti lec icome.

¹⁶ Laj ca'i ti c'u yepal ti yajsoldadotaque. Oy chib ciento millon (200,000,000) ti ta ca' ta xanavique.

¹⁷ Ja' jech s'elan ti ca'etic ti li'ac'bat quile. Ti buch'u cajajtic laj quil ti macajtic ti sti' yo'ntonique. Oy oxtos ti sbone. Oy tsoj. Oy yox. Oy c'on. Ja' jech xtoc ti ca'etic co'ol s'elan sjol leon ti sjolique. Ti ta yeique ta xloc' talel c'oc', ch'ayil, schi'uc azufre.

¹⁸ Bu'yuc no'ox laj chamicuc ti cristianoetic ta scoj ti va'i s'elan oxtos ta xloc' ta ye ti ca'etic, ta scoj ti c'oq'ue, ti ch'ayile, ti azufree. Ilajic jun parte ti cristianoetic. Chib parte ti lec icome.

¹⁹ Yu'un ti stsatsalic ti ca'etic taje oy ta ye, oy ta sne. Yu'un ti sneique co'ol s'elan jol chon. Jech o xal un, ta sneic no'ox ta xaq'uic vocol.

²⁰ Pero scomelal ti cristianoetic ti buch'utic mu'yuc xchamic yu'un ti oxtos vocol taje, mu'yuc xicta sbaic ta spasel ti chopole. Mi ja'uc laj yicta sbaic ta yich'el ta muc' ti pucuje schi'uc ti c'usitic meltsanbil ta c'abale, ti pasbil ta oroe, ti pasbil ta broncee, ti pasbil ta tone, ti pasbil ta te'e, ti mu x'ilvane, ti mu xa'i c'oponele, ti mu xanave.

²¹ Ja' jech xtoc mu'yuc xicta sbaic ta milvanej, ta ac' chamel. Staoj o yav ta xmulivajic, ta x'elc'ajic.

10

Ti ángel ti stsacoj ti uni biq'uit libroe

¹ Ja' jech xtoc un, laj quil yan tsatsal ángel ti volibil ta toc iyal talel ta vinajele. Tey cotol talel vacnacobal ta sjol. Xojobin ti sate jech chac c'u cha'al ti c'ac'ale. Ja' jech xtoc ti yacane co'ol s'elan volibil ta c'oc'.

² Tey stsacoj jun uni biq'uit libro ti jambile. Ti sbats'i oque laj stec'an ta nab. Ti sts'et oque laj stec'an ta banomil.

³ Ts'acal to un, tsots i'avan jech chac c'u cha'al x'avan ti leone. C'alal jech i'avane, ja' o ivinaj sc'opojelic ti vucub chauc ti xc'avlajet xae.

⁴ C'alal jech ic'opojic ti vucub chauque, ta ox jtsac ta vun ti c'usi laj yalique. Pero oy buch'u ic'opoj talel ta vinajel ti jech laj yalbune:

—Mu xatsac ta vun ti c'usi laj yalic ti vucub chauque. Jech comuc o —xi.

⁵ Ati ángel ti laj quil ti teq'uel yoc ta nab ta banomile, laj stoy muyel ta vinajel ti sbats'i c'obe.

⁶ Tey laj sva'an ta rextigo ti Buch'u stalel o cuxule, ti Buch'u laj smeltsan ti vinajele, ti

banomile, ti nabe, scotol ti c'usitic oye. Jech laj yal:

—Mu xa xjoc'tsaj ti c'usi ta xc'ot ta pasele.

⁷ C'alal sta yorail ta xoq'uisan yoq'ues ti yucubal ángele, ja' ta xa xc'ot ta pasel ti oy c'usi smacoj ti Diose jech chac c'u cha'al laj yalbe ti yajtuneltaque, ti ja'ic ti yaj'alc'optaque —xi.

⁸ Ati buch'u ic'opoj ta vinajel ti laj ca'ie, lic xcha'c'oponun ti jech laj yalbune:

—Batan, ba tsaco ti uni biq'uit libro ti jambile, ti oy ta sc'ob ti ángel ti stec'oj ti nabe, ti banomile —xi.

⁹ Jech o xal un, libat ta stojol ti ángele. Tey laj jc'anbe ti ac'o yac'bun ti uni biq'uit libroe. Jech laj yalbun:

—Li' oye. Lajeso. Ti jech ta xalajes ti libro li'e, jun yutsil schi'il ta xcom ta avee co'ol s'elan schi'il ti ajapome. Pero ta xch'aub ach'ut yu'un —xi.

¹⁰ Jech o xal un, ti vu'une laj jtsac ti uni biq'uit libro ti oy ta sc'ob ti ángele. Tey laj jlajes. Ta jech to yepal jun yutsil schi'il laj ca'i ta que co'ol to s'elan schi'il ti ajapome. Pero ts'acal to un, ch'aub ti jch'ut yu'une.

¹¹ Ts'acal to un, oy buch'utic jech laj yalbeicun:

—Ta to xlic aval ti c'usi ta xal ti Dios ta stojol ti cristianoetic ti oyic ta jujun lume, ti ta jujun jteclume, ti jujutos ti sc'opojelique, ti jujun ajvaliletique —xi.

11

Ti cha'vo' rextigoetique

¹ Ts'acal to un, li'ac'bat jun vara aj ti ja' sbisobile. Jech li'albat:

—Va'lan, ba biso talem ti templo yu'un ti Diose. Ja' jech xtoc ba biso talem ti altare. Ato talem xtoc ti c'u yepal ti buch'utic ta xich'ic ta muc' ti Dios teye.

² Pero mu xabis yamaq'uul ti templo ti oy ta loq'uebale. Yu'un i'ac'batic xa ta yoc ta sc'ob ti jyanlumetique. Yu'un tey ta stec'olanic o'lol schanibal jabil ti ch'ul jteclume.

³ Tey ta jtac batel chib cajrextigo ti ic' sc'u' slapojique. Ta xc'opojic ta jventa jmil doscientos sesenta (1260) c'ac'al —xi.

⁴ Ati chib rextigo taje, ja' smelol ti cha'tec' olivo te'e schi'uc ti chib yav cantilae ti oy ta stojol ti yajval banomile.

⁵ Mi oy c'usi chopol ta sc'an ta spasbatic yu'un ti cristianoetique, jech ti stuquique ta sloq'uesic c'oc' ta yeic yo' jech ta xc'aq'uic ta j'ech'el ti yajcrontae. Ja' jech ta xchamic ti buch'utic oy c'usi chopol ta spasbeique.

⁶ Ti rextigoetic taje ac'bil stsatsalic yo' jech ta smaquic ti vinajele, yo' jech mu'yuc ta xac' vo' ti c'u sjalil ta xc'opojic ta sventa ti Diose. Ja' jech xtoc ac'bil stsatsalic yo' jech ta sc'atajes ta ch'ich' ti vo'e. Ep ta tos xu' yu'unic soquesel ti banomile ti jayib velta ta sc'an xal ti yo'ntonique.

⁷ Pero, c'alal mi tsuts yu'un ti yabtelique, ja' o ta stsacatic ta stsalatic ta milal yu'un ti jti'oval chon ti ta xloc' talem ta xa'abe.

⁸ Ti sbec'talique tey telel ta xcom ta calle ti ta muc' ta jteclume, ti bu laj yich' bajel ta cruz ti

Cajvaltique. Ja' jech xtoc xu' ta xcac'beic sbi ti jteclume ja' ti Sodomae. Mi mo'oje, ja' ti Egiptoe.

⁹ O'lol schanibal c'ac'al ti telé ta xcom ti sbec'talique. Jech o xal un, scotol ti cristianoetic ti ta jujun jteclume, ti ta jujun muc'tiquil lume, ti jutos ti sc'opique, ta xilic ti tey telele. Mi ja'uc juteb ta xaq'uic ta muquel.

¹⁰ Jech o xal un, ti cristianoetic ti nacalic ta banomile xmuyubajic xa ti laj yilic ti jech ichamique. Stse'in xa ti yo'ntonique. Ja' jech xtoc ta xac'anbe sbaic matanal ti jech icham ti cha'vo'ique, yu'un ja' ti laj sta svocolic yu'un ti cha'vo' viniquetic ti ic'opojic ta sventa ti Diose.

¹¹ Pero c'alal ista ti o'lol schanibal c'ac'ale, icha'cuxesatic liquel yu'un ti Diose. Scotolic ti buch'utic laj yilique i'och xi'el ta yo'ntonic

¹² Ts'acal to un, ti chib rextigoetique laj ya'iic ti oy buch'u tsots ic'opoj ta vinajel ti jech laj yale:

—Muyaníc talel li'e —xi.

Jech o xal un, volibil imuyic ta toc c'alal vinajel. Tey ilatic yu'un ti yajcrontataque.

¹³ C'alal jech ic'ot ta pasele, ta jech to yepal ilic tsots muc' ta niquel. Ililij ti jteclume. Jech o xal un, ilaj jun parte ti jteclume. Baluneb parte ti lec icome. Ilaj vucmil ti cristianoetic yu'un ti niquele. Scemelal ti cristianoetic ti c'u yepal ilaj ta niquele, ta xi'el lic snijan sbaic ta stojol ti Dios ti oy ta vinajele.

¹⁴ Ja' jech i'ech ti schibal vocole. Pero ta xa xtal ti yoxibal vocole.

Ti yucubal oq'uese

15 C'alal laj yoq'uisan yoq'ues ti yucubal ángele, ivinaj ti oy buch'utic tsots ta xc'opojic ta vinajel ti jech ta xalique:

Paj ti jech ta xventainvanic ti ajvaliletic li' ta banomile.

Ja' xa ta xlic ventainvanuc ti Cajvaltíc Diose schi'uc ti Cristo yu'une.

Ja' xa ta spasvan mantal sbatel osil, xiic.

16 Jech ti chanib scha'vinic ta vo' moletic ti chotajtic ta schotlebic ti ta sts'el ti bu chotol ti Diose, tey laj spatan sbaic ta lum yo' jech ta xich'ic ta muc' ti Diose.

17 Jech laj yalic:

Cajval Dios, scotol xu' avu'un.

Atalel ti cuxulot ta vo'nee.

Jechot o ta ora li'e.

Jech ono'ox ti ta to xatale.

Colavalbuncutic ti laj avac' ta ilel ti amuc'ul atsatsale.

Yu'un lic xa apas mantal.

18 Ti cristianoetique yu'un soc ti sjolique.

Pero ic'ot xa yorail ti ta xavac'be castigoe.

Ja' jech xtoc yorail xa ta xachapan ti animae-tique.

Ja' jech xtoc ti ta xavac'be smotonic ti avaj-tuneltaque,

ti buch'utic ic'opojic ta aventae, ti buch'utic ti laj yich'ot ta muq'ue,

manchuc mi yalel toyol ti sbijilique.

Sta xa yorail ti ta xatubbe sc'oplal ti jsoquesej-banomiletique,

xiic.

¹⁹ Ts'acal to un, ijam ti templo yu'un ti Dios ti oy ta vinajele. Tey ivinaj ti scaxail trate ti tey ta temploe. Ta jech to yepal xjaplajet xa liquel ti sactsele. Mu no'ox alabajuc xvo'o'et. Xc'avlajet no'ox ti chauque. Tal tsots niquel. Mu no'ox alabajuc tal bot.

12

Ti antse schi'uc ti jti'oval chone

¹ Ts'acal to un, ja' o ivinaj jun muc' ta señail ta vinajel. Tey ivinaj jun ants ti ja' sc'u'inoj ti c'ac'ale. Ja' jech xtoc stec'oj ta yoc ti ue. Ti stronail sjole yich'oj lajcheb c'anal.

² Ti ants taje tsots x'avet, yu'un liquem xa yorail sc'uxul ti sch'ute ti ta xa svoq'ues ti yole.

³ Ts'acal to un, ja' o ivinaj yan señail ta vinajel. Tey ivinaj jun muc' ta tsajal jti'oval chon ti oy vucub sjole schi'uc lajuneb xulub. Oy stronail ta jujun sjol.

⁴ Ti chon taje laj squil talel ta sne jun parte ti c'analetic ti ta vinajele. Laj sjip yalel talel ta banomil. Chib parte ti lec icome. Ti jti'oval chon taje tey laj scotan sba ta sts'el ti ants ti ta xa svoq'ues ti yole, yo' jech ta sti'be ta ora ti yol c'alal mi ivoq'ue.

⁵ Jech ti antse laj svoq'ues jun quem ti ja' tsots ta spas ta mantal ti cristianoetique. Ts'acal to un, ti yole ipojbat, i'ic'at muyel ta vinajel ta stojol ti Dios ti chotol ta muc' ta chotlebale.

⁶ Jech ti antse ijatav batel ta xocol banomil ti bu chapanbil xa yu'un ti Diose yo' tey ta xmalq'uinat jmil doscientos sesenta (1260) c'ac'al.

⁷ Ts'acal to un, lic jun leto ti ta vinajele. Ti banquihal ángel Miguele schi'uc ti schi'iltaque lic stsaquic ta leto ti jti'oval chone. Ja' jech xtoc ti jti'oval chone schi'uc ti schi'iltaque tsacvanic ta leto ec.

⁸ Pero ti stuquique mu'yuc xcuch yu'unic ti letoe. Jech o xal un, laj xch'ay ti yavilic ti oy ta vinajele.

⁹ Jech o xal un, ti muc' ta tsajal jti'oval chone ijipat loq'uel. Taje, ja' ti chon ta vo'nee, ja' ti banquihal pucuje, ti ja' Satanás sbie, ja' ti buch'u ta slo'la scotol ti cristianoetic ti oy ta sjoylej banomile. Jech o xal ti stuque schi'uc ti schi'iltaque ijipatic yalel talel ta banomil.

¹⁰ Ts'acal to un, laj ca'i ti oy buch'u tsots ta xc'opoj ta vinajel ti jech ta xale:

—Sta xa yorail ti coltaele. Yu'un ivinaj xa smuc'ul stsatsal ti ta spasvan ta mantal ti Dios cu'untique schi'uc ti ta xich' xa yabtel ti Cristo yu'une. Yu'un ijipat xa loq'uel ti jtic'-mulil yu'un ti quermanotique, ti ja' c'ac'al ac'obal ta stic'be smulic ta stojol ti Dios cu'untique.

¹¹ Pero ti quermanotique laj xa stsalic ta sventa sch'ich'el ti jcot ta uni chije schi'uc xtoc ti jamal laj yalic ti sch'ul c'ope. Yu'un ti stuquique mu'yuc xi'ic yu'un ti mi ta xlajic ta milele. Yu'un chapalic xa ac'o mi ta xchamic.

¹² Muyubajanic ti vo'oxuc ti oyoxuc ta vinajele. Pero ja' toj abol sbaic ti buch'utic nacalic ta banomil schi'uc ta nabe. Yu'un capem xa yalel talel sjol ti pucuj ta stojolique. Ja' ti sna' lec ti mu xa jaluc ta xcom ti yoraile —xi.

13 C'alal laj yil ti muc' ta tsajal jti'oval chon ti ijipat yalel talel ta banomile, tey tijil batel ta spat ti antse ti buch'u laj svoq'ues ti yole.

14 Pero ja' jech xtoc ti antse i'ac'bat chib muc'tic xic', ti ja' xic' ti xique, yo' jech xu' ta xvil batel ta xocol banomil, yo' ta sq'uej sba batel nom ta stojol ti chone. Ti tey ta xocol banomile tey ta xmalq'uinat o'lol schanibal jabil.

15 Pero ti chon taje laj sjip loq'uel vo' ta ye. Jech laj spas jun muc' ta uc'um yo' jech ta xjoch batel ti antse.

16 Pero ti banomile laj scolta ti antse. Yu'un laj sjav sba. Jech laj yuch' scotol ti muc' ta uc'um ti laj sjip loq'uel ta ye ti muc' ta tsajal jti'oval chone.

17 C'alal jech taj une, jech o xal ti muc' ta jti'oval chone más to icap sjol ta stojol ti antse. Jech o xal un, ba stsac ta leto snitilultac ti antse, ja' ti buch'utic ta spasbeic smantal ti Diose, ti buch'utic jun yo'ntonic yich'o'jic ta muc' ti c'usi melel ono'ox ti laj yal ti Jesucristoe.

13

Ti chib jti'oval chone

1 Tey liva'i ti ta ti' nabe. Tey laj quil ti iloc' muyel talel ta nab jcot jti'oval chon ti oy vucub sjole, ti oy lajuneb xulube. Oy stronail ti ta jujun xulube. Ti ta sjoltaque tey yich'o'j jun biil ti ta scrontain ti Diose.

2 Ati jti'oval chon ti laj quile co'ol s'elan jun bolom. Ti yoc sc'obe co'ol s'elan yoc sc'ob ti osoe. Yan ti yee co'ol s'elan ye ti leone. Ta stsatsal stuc ti muc' ta tsajal jti'oval chone schi'uc ti spasob

mantale, schi'uc ti yich'oj tsots yabtele, laj yac'be jelavel ti jti'oval chon ti imuy tael ta nabe.

³ Ti jun ta scotol ti sjole oy syayijemal ti ta xcham schi'uque. Pero ti syayijemale icol. Jech o xal un, scotol ti cristianoetic ti ta sjoylej ti banomile tey elom laj ya'iic. Jech o xal un, laj sts'acliic batel ti jti'oval chone.

⁴ Jech o xal un, ti cristianoetique tey laj yich'ic ta muc' ti muc' ta tsajal jti'oval chone, ja' ti laj yac'be yich' yabtel ti jti'oval chon ti imuy tael ta nabe. Ja' jech xtoc ti stuquique laj yich'ic ta muc' ti jti'oval chon ti jech laj yalique:

—¿Buch'u xa yan xu' yu'un jech chac c'u cha'al ti chon li'e? ¿Buch'u xu' ta stsal yu'un? —xiic.

⁵ Ja' jech xtoc i'ac'bat permiso ti c'usiuc no'ox chopol ta xloc' ta yee, ti c'usiuc no'ox ta xalolan ta stojol ti Diose. Ja' jech xtoc i'ac'bat permiso yo' oy tsots yabtel o'lol schanibal jabil.

⁶ Ja' jech s'elan laj spas ti jti'oval chone: Chopol ic'opojuc ta stojol ti Diose, ti ta stojol ti sch'ul bie, ti ta stojol ti sch'ul temploe, ti ta stojol ti buch'utic oyic ta vinajele.

⁷ Ja' jech xtoc i'ac'bat permiso yo' jech ta stsal ta leto ti buch'u yu'untac ti Diose. Ja' jech xtoc i'ac'bat permiso ti ta spas ta mantal ti cristianoetic ti oyic ta sjoylej banomile, ti jujuchop ti sc'opique, ti jujun lume, ti jujun muc'tiquil lume.

⁸ Scotolic ti cristianoetic ti nacalic ta banomile laj yich'ic ta muc' ti jti'oval chon taje. Ja'ic ti buch'utic mu'yuc tsacal ti sbiic ta libro sventa ti cuxlejal ti c'alal mu'yuc to ox meltsajem ti

banomile. Ati libro taje oy ta yoc ta sc'ob ti jcot ta uni chij ti ja' ilaj ta milele.

⁹ Mi oy buch'u oy to schiquine, ac'o ya'i lec.

¹⁰ Ti buch'u ta stic' ta chuquel ti yane, ja' jech ta xich'ic tiq'uel ta chuquel ec. Ti buch'u ta xmilvan ta espadae, ja' jech ta xich' milel ta espada ec. Jech o xal un, ti buch'utic yu'untac ti Diose, ta sc'an ti xch'unojic leque, ti oy smuc'ul yo'ntonique.

¹¹ Ts'acal to un, laj quil yan jti'oval chon ti iloc' muyel talel ta banomile. Taje, oy chib xulub ti co'ol s'elan xulub uni tot chije, pero ti sc'opojele co'ol s'elan sc'opojel ti muc' ta tsajal jti'oval chone.

¹² Ja' jech xtoc co'ol s'elan yabtel yich'oj jech chac c'u cha'al ti jti'oval chon ti iloc' talel ta nabe. Jech o xal un, ti stuque laj yac' persa yo' jech scotol ti cristianoetic ti nacalic ta banomile ti ac'o yich'ic ta muc' ti jti'oval chon ti icol ti syayijemal sjole.

¹³ Ja' jech xtoc laj yac' ta ilel sq'uelobiltac ti smuc'ul stsatsale. Laj yac'be yil ta sba ta sat ti cristianoetique ti xu' yu'un ta syales talel c'oc' ta vinajel c'alal to banomile.

¹⁴ Ta sventa ti c'usitic laj yac' ta q'uelel ti i'ac'bat permiso ti ta spas ta stojol ti jti'oval chon ti iloc' talel ta nabe, jech o xal un, ep laj slo'la ti cristianoetic ti nacalic ta banomile. Ja' jech xtoc laj yal mantal ti ac'o spasbeic sloc'obbail ti jti'oval chon ti yayijem ta espada ti sjole, pero ti icuxie.

¹⁵ Ti schibal jti'oval chone i'ac'bat stsatsal yo' jech ta xac'be scuxlejal ti sloc'obbail ti

ba'yel jti'oval chone, yo' jech xu' ta xc'opoj ti loc'obbaile, yo' jech xu' ta xac' ta milel scotolic ti buch'utic mu xich'ic ta muc' ti loc'obbaile.

¹⁶ Pero ma'uc no'ox jech taje. Ja' jech xtoc laj yal mantal ti ac'o yich'ic smarvail ta sbats'i c'obic, mi ta sti'baic, scotol ti cristianoetique, c'alal ta biq'uit muc', ti jc'uuletique, ti me'onetique, ti mosoviletique, ti ma'uc mosoviletique.

¹⁷ Mu'yuc buch'u xu' ta xmanolajic, ta xchonilajic ti mi mu'yuc yich'oj ti marcae, o sbi ti chone, o mi mu'yuc yich'ojbe snumeroal sbi ti chone.

¹⁸ Taje, ja' no'ox ti buch'u oy sbijile xu' ta snopbe snumeroal ti jti'oval chone. Yu'un ti numero taje, ja' smelol sbi jun vinic. Ti numero yich'oje, ja' seiscientos sesenta y seis (666).

14

Sq'uejojic ti ciento cuarenta y cuatro mil ta vo'e

¹ Ts'acal to un, laj jq'uel, tey laj quil ti cotol ta vits Si6n ti jcot ta uni chije. Tey schi'uc ti ciento cuarenta y cuarto mil (144,000) ta vo' cristianoetic ti buch'utic yich'ojic sbi ta sti'baic ti jcot ta uni chije schi'uc xtoc sbi ti Stote.

² Ts'acal to un, laj ca'i ti oy c'usi xjumat ta vinajele ti co'ol s'elan yech'omal ti epal uc'umetique, ti co'ol s'elan yech'omal ti tsots chauque, ti co'ol s'elan yech'omal ep jtij-arpaetic ti ta stj ti yarpaique.

³ Ti jtij-arpaetique tey ta sq'uejintaic jun ach' q'uejoj ta stojol ti Buch'u chotol ta muc' ta chotlebale, ta stojol ti c'usi chanib cuxajtique, ta stojol ti moletique. Mu'yuc buch'u xu' ta xchan

yu'un ti c'u s'elan ta xq'uejinique. Yu'un ja' no'ox ta sna'ic sq'uejintael ti ciento cuarenta y cuatro mil (144,000) ta vo' ti buch'utic ti icoltaatic yu'un ti Dios ti li' ta banomile.

⁴ Taje, ja'ic ti buch'utic mu'yuc laj soques sbaic schi'uc ti antsetique. Yu'un mu'yuc laj sta smulic. Yu'un ja' no'ox tey ta sts'acliic batel ti bu'yuc no'ox ta xbat ti jcot ta uni chije. Jech o xal un, ja' ic'otic ta ba'yel matanal ta stojol ti Diose, ta stojol ti jcot ta uni chije, ti jech icoltaat loq'uel ta stojol ti cristianoetique.

⁵ Yu'un mu'yuc itabatic jutebuc ti ta sjutic ti c'ope. Mi ja'uc juteb itabatic ti oy smulic ta stojol ti bu chotol ti Diose.

Ti c'usi laj yalic ti oxib ángeletique

⁶ Ts'acal to un, laj quil yan ángel ti xvilet ta o'lol vinajele, ti oy ta sc'ob ti colebal c'op ti mu sna' xla j sbatel osile, yo' jech ta xalbe ya'i ti cristianoetic ti nacalic ta banomile, ti oyic ta jujun muc'tiquil lume, ti jujutos ti sts'unobalique, ti jujuchop ti sc'opique, ti oyic ta jujun lume.

⁷ Jech tsots ta xal:

—Xi'taic ti Diose. Muyubtaic. Yu'un sta xa yorail ti ta xchapanvane. Ich'ic ta muc' ti Buch'u laj spas ti vinajele, ti banomile, ti nabe, ti sat vo'etique —xi.

⁸ Ts'acal to un, tal yan ángel ti jech laj yale:

—Yal xa ta lum, yal xa ta lum ti muc' ta Babiloniae. Yu'un laj xa syacubtas ta pox scotol ti cristianoetic ti oyic ta sjoylej banomil yu'un ti sc'upijel yo'ntonique —xi.

⁹ Ts'acal to un, tal yoxibal ángel ti jech tsots ta xale:

—Mi oy buch'u ta xich'ic ta muc' ti jti'oval chone, ti sloc'obbaile, ja' jech xtoc mi ta xac' sbaic ta yich'el smarcail mi ta sc'ob o mi ta sti'baique,

¹⁰ tey ta xich'ic ti tsots castigo ti ta xlic talel ta stojol ti Diose, ja' ti tsots ilinem ta stojolique. Ti stuquique, ta sba ta sat ángeletic yu'un ti Diose schi'uc ti jcot ta uni chije, ta xich'ic svolic ta c'oc' ta azufre.

¹¹ Sch'ayilal ti c'oc' ti bu ta xich' ti svolic sbatel osil tey xtomtun ta xmuy batel. C'ac'al ac'obal mu'yuc cux o'nton yu'unic ti buch'utic ta xich'ic ta muc' ti jti'oval chone, ti sloc'obbaile, o mi ta xich'ic smarcail sbi ti chone.

¹² Jech o xal xtoc un, sc'an ti mu xchibaj yo'ntonic ti buch'utic yu'untac ti Diose, ti ta spasbeic smantal ti Diose, ti jun yo'nton ta stojol ti Jesuse —xi.

¹³ Ts'acal to un, laj ca'i ti oy buch'u ta xc'opoj talel ta vinajel ti jech laj yalbune:

—Tsaco me ta vun li'e: “Ja' li' ta xlic batel ti jun no'ox yutsilic ti jch'unolajeletic yu'un ti Cajvaltich ti ta xchamique”, —xi.

—Melel —xi ti Ch'ul Espíritue. —Yu'un ti stuquique ta xa xcux yo'ntonic yu'un ti yabtelique. Yu'un mu'yuc ch'aybil ti c'usi lec laj xa spasique —xi.

Stsobel ti ts'unobaletic ti oy ta banomile

¹⁴ Ts'acal to un, laj jq'uel, tey laj quil jun saquil toc. Ti ta sbae oy buch'u tey chotol ti co'ol s'elan

cristianoe. Oy stronail sjol ti ja' oroe. Stsacoj jun joz ti lec yee.

¹⁵ Iloc' talem yan ángel ti ta temploe, ti jech tsots laj yavta ti buch'u chotol ta ba toque:

—Liqueso stuch'el, ja' jech xtoc, tsobo ti ts'unobale. Sta xa yorail. Yu'un yij xa ti ts'unobal ta banomile —xi.

¹⁶ Jech ti buch'u chotol ta ba toque laj sliques stuch'el ti ts'unobal ti oy ta sjoylej banomile. Tey laj stsob ti ts'unobal ti oy ta banomile.

¹⁷ Ts'acal to un, iloc' talem yan ángel ti ta templo ti oy ta vinajele. Tey stsacoj batel xtoc jun joz ti lec yee.

¹⁸ Ts'acal to un, iloc' talem jun ángel ti ta altare, ti xu' yu'un ta spas ta mantal ti c'oq'ue. Jech tsots laj yavta ti jun ángel ti buch'u yich'oj ti joz ti lec yee:

—Liqueso stuch'el ti uvae ta sventa ti joz ti lec yee. Ja' jech xtoc, tsobo jujuvoj uva ti oy ta sjoylej banomile. Yu'un tocon xa —xi.

¹⁹ Jech ti ángele laj sliques stuch'el ti uva ti oy ta sjoylej banomile. Ja' jech xtoc laj stsob ti uva ti oy ta banomile. Tey laj sjip och'el ta jun muc' ta yavil ti bu ta xich' pits'ele. Taje, ja' smelol ti tsots castigo ta xlic talem ta stojol ti Diose.

²⁰ Ti uva taje tey laj yich' pits'el ta sti'il ti jteclume. Ti ta yavil ti bu ta xich' pits'ele loc' talem ch'ich'. Oxib ciento kilómetro bein batel ti ch'ich'e. Ti staileje itabat spreno ye ti ca'e.

15

Ti ángeletic ti oy ta sc'obic ti slajeb vuctos vocole

¹ Ti ta vinajele laj quil yan muc' ta señail ti labal sbae. Tey laj quil yan vucub ángel ti oy ta sc'ob ti slajeb vuctos vocole, ti ja' xa slajeb scotol sc'ac'al yo'nton ti Diose.

² Laj quil xtoc jun nab ti co'ol s'elan nen ti capal ta c'oq'ue. Ti buch'utic laj stsalic ti jti'oval chone, ti sloc'obbaile, ja' jech xtoc ti mu'yuc xich'ic snúmeroal sbi ti chone, tey va'ajtic ta sts'el ti nab ti co'ol s'elan ti nene. Ja' jech xtoc oy yarpaic ti ja' i'ac'batic yu'un ti Diose.

³ Ja' ta sq'uejintaic sq'uejoj ti Moisesse ti ja' yajtunel ti Diose, schi'uc sq'uejoj ti jcot ta uni chij ti jech ta xale:

Scotol ti c'usi laj xa apase, mu no'ox albajuc smuc'ul yutsil, Cajval Dios, ti scotol xu' avu'une.

Scotol ti c'usi ta xapase, tuc', lec, ti vo'ot Ajvalilot yu'un sjoylej ti banomile.

⁴ ¿Buch'u ti mu ta xi'taote, Cajval?

¿Buch'u ti mu ta xalbot ti alequilale?

Yu'un vo'ot no'ox ti Ch'ul Diosote.

Scotol ti cristianoetic ti oy ta sjoylej banomile ta xtal yich'ot ta muc',

yu'un laj xa yilic ti lec ti c'usi ta xapase, xiic.

⁵ Ts'acal to un, laj jq'uel, tey laj quil ti ijam ti templo ti oy ta vinajele, ti bu q'uejbil ti pech pech ton ti ja' tey ts'ibabil ti mantaletique.

⁶ Ti ta temploe, tey iloq'uic talel yan vucub ángel ti ja' yich'o'jic ti vuctos vocole. Yan no'ox yutsil xlaplun saquil ti sc'u' slapojique. Ja' jech xtoc jutuc xa mu ta xmachat sti' yo'ntonic ta schuquic ti ja' oroe.

⁷ Ts'acal to un, oy jun ti ta schanibal ti c'usi cuxule tey laj yac'be jujun bis ti ja' oroe ti vucub ángele. Ti jujun bise noj ta tsots castigo ti liquem talel ta stojol ti Diose, ti Buch'u stalel cuxul sbatel osile.

⁸ Ti tey ta temploe inoj ta ch'ayil ti iloc' talel ta sventa smuc'ul stsatsal ti Diose. Jech o xal un, mu'yuc buch'u xu' ta x'ochic batel tey ja' to ti mi ech' scotol ti vuctos vocol ti yich'ojic batel ti vucub ángele.

16

Ti castigo ti oy ta bise

¹ Ts'acal to un, laj ca'i ti oy buch'u tsots ta xc'opoj ti ta xloc' talel ta templo ti jech ta xalbe ti vucub ángeletique:

—Batanic, ba xocobtasic ti sbel abisic ti laj avich'ique. Ba taniic yalel ta banomil ti tsots castigo ti liquem talel ta stojol ti Diose —xi.

² Jech o xal un, ti jun ángele iloc' batel. Bat smal yalel ti sbel sbis ta sba banomile. Jech o xal un, scotol ti cristianoetic ti buch'utic yich'oj smarvail ti jti'oval chone, ti laj yich'ic ta muc' ti sloc'obbaile, scotolic taje tey ilic chin ta sbec'talic ti yan sba ti sc'uxule.

³ Ti schibal ángele laj smal yalel ta nab ti sbel sbise. Jech ti nabe ic'ataj jech chac c'u cha'al schi'ich'el anima. Jech o xal un, laj chamicuc scotol ti c'usi cuxajtic ta nabe.

⁴ Ti yoxibal ángele laj smal yalel ti sbel sbis ta uc'umetic ta sat vo'etic. Tey ic'ataj ta ch'ich' scotol.

⁵ Ts'acal to un, laj ca'i ti jech laj yal ti ángel ti buch'u sventainoj ti vo'e:

—Jun avutsil ti jech ta xachapanvane, Cajval, Ch'ul Dios, ti atalel ti jech oyot ono'oxe, ti oyot avi tana li'e.

⁶ Yu'un ti stuquique laj smalbeic sch'ich'elic ti buch'utic t'ujbil avu'une schi'uc xtoc ti buch'utic ic'opojic ta aventae. Avi tana un, ja' xtunic o ti ta xavac'be yuch'ic ch'ich'e —xi.

⁷ Laj ca'i xtoc ti oy buch'u jech ta xal ti ta xlic talel ta altare:

—Jech ta melel, Cajval Dios, ti scotol xu' avu'une. Tuc' laj xa achapan scotol —xi.

⁸ Ti schanibal ángele laj smal ti sbel sbis ta sba ti c'ac'ale. Jech o xal un, i'ac'bat stsatsal ti c'ac'ale, yo' jech xu' ta xchic' ta sc'ac'al ti cristianoetique.

⁹ Scotolic tsots ic'aq'uic ta jmec. Pero mi ja'uc laj sjelta ti yo'ntonique. Mi ja'uc laj slequil-c'oponic ti Diose. C'ajomal no'ox chopol ti c'usitic ta xloc' ta yeic ti cristianoetic ta stojol ti Diose c'alal oy ta sc'ob ti jech ti vocole.

¹⁰ Ti yo'obal ángele laj smal ti sbel sbis ta sba ti bu chotol ta spas mantal ti jti'oval chon ti iloc' talel ta nabe. Jech o xal un, ic'ub scotol ta jmec ti bu ta spas mantale. Ti cristianoetique ta xcux ti yeic yu'un ti sc'uxule.

¹¹ Pero mi ja'uc laj yicta sbaic ta spasolanel ti c'usitic chopole. C'ajomal no'ox chopol ti c'usi loc' ta yeic ta stojol ti Dios ti oy ta vinajele ta scoj ti mu x'ech' svocolic yu'un yipal ti chine.

¹² Ti svaquibal ángele laj smal ti sbel sbis ta sba ti muc' ta uc'um Eufратese. Jech o xal un,

ti uc'ume itaquij yo' jech jamal sbeic ch-ech'ic ti reyetic ti ta xliquic talem ta sloq'ueb c'ac'ale.

¹³ Ja' jech xtoc un, laj quil ti iloc' jujucot rana ta ye ti muc' ta tsajal jti'oval chone, ta ye ti jti'oval chon ti iloc' talem ta nabe, ta ye xtoc ti jlo'lavanej j'alc'ope.

¹⁴ Taje, ja' ti pucujetique ti laj yaq'uic ta ilel ti tsots xu' yu'unique. Ja' jech xtoc ti pucujetique iloq'uic batel ta stsobel talem ti jujun reyetic ti oyic ta sjoylej banomile, yo' jech ta spasic ti muc' ta letoe, ti jun c'ac'al ti nopbil yu'un ti Dios ti scotol xu' yu'une.

¹⁵ Oy Buch'u ta xc'opoj ti jech ta xale:

—Bijanic me, yu'un yic'al ch'ayal avo'ntonic ta xital jech chac c'u cha'al ti j'eleq'ue. Yan no'ox yutsil ti buch'u yich'oj sba ta c'ac'ale, ti xchapanoj xa sba schi'uc ti sc'u'e, yo' jech mu xac' sba ta q'uexlal ti jech t'anal ta xanav ta stojol ti cristianoetique —xi.

¹⁶ Tey laj stsob sbaic ti ajvaliletic ti ta banomil Armagedón sbi ti ta hebreo c'ope.

¹⁷ Ti yucubal ángele laj smal ti sbel sbis ta stojol ti iq'ue. Oy Buch'u tey oy ta chotlebal ti oy ta templo ti ta vinajele ti jech tsots ta xale:

—C'ot xa ta pasel —xi.

¹⁸ Jech o xal un, xjaplajet xa liquel ti sactsele. Mu no'ox albajuc xvo'o'et xa, xc'avlajet xa ti chauque. Ja' jech xtoc ti banomile tsots inic ta niquel. Sba velta ti jech tsots inique. Ja' mu sta ti yan niquel ti ech' li' ta sba banomile.

¹⁹ Tey ipas ta oxjav ti muc' ta jteclume. Ja' jech xtoc ti jteclumetic ti oy ta sjoylej banomile laj lomanuc yalel. Jech ti Diose tey laj svules ta

yo'nton ti muc' ta jteclum Babiloniae, yo' jech ta xac'be yuch'ic ti poxe, ti ja' ti castigo ti laj stac talel ta scapemal sjole.

²⁰ Scotol ti banomil ti joyobtabil ta nabe, ti vitsetique, tey isac ch'ay batel.

²¹ Ja' jech xtoc yal tal bot ta vinajel ti ic'ot ta sbaic ti cristianoetique, ti nopol cha'vinic kilo ti yalal jujubeje. Jech o xal un, ti cristianoetique toj ech'em no'ox chopol ic'opojic ta stojol ti Diose ta scoj ti tsots volcol ti ta xich'ic yu'un ti bote.

17

Scastigo ti muc'ul jmulivajel antse

¹ Ts'acal to un, oy jun ti ta yucubal ti ángele ti stsacoj ti bise ti jech laj yalbune:

—La' li'e, ta xcac'bot avil ti c'u s'elan ta xich' castigo ti ants ti ta xchon sbae ti chotol ta sba ti nabe.

² Yu'un imulivajic schi'uc ti ajvaliletic ti oyic ta banomile. Ja' jech xtoc scotol ti jnaclejetic ta banomile iyacubic schi'uc ti pox ti ja' sc'upijel yo'nton ti antse —xi.

³ C'alal laj yac'bun quil ti Ch'ul Espíritu ti va'i s'elan taje, ts'acal to un, laj quil ti yic'ojun batel ta xocol banomil ti ángele. C'alal tey oyune, tey laj quil jun ants ti cajal ta sba jun muc' ta tsajal jti'oval chone. Scotol sbec'tal tey tsacajtic sbitac ti oy c'usi chopol ta xal ta stojol ti Diose. Ja' jech xtoc oy vucub sjol schi'uc lajuneb xulub.

⁴ Ti ants taje, nichimtic no'ox slapoj ti sc'u'e ti ic' ic' losantic sba stsajale schi'uc tsoj. Ja' jech xtoc pixil ta nats'il ti yoc sc'obe, ti oroe, ti ton ti yan yutsile, ti perlae. Ja' jech xtoc stsacoj jun bis

ti ja' oroe, ti noj ta c'usitic chopole, ja' ti chopol sc'upijel yo'ntone.

⁵ Ja' jech xtoc tey ts'ibabil jun biil ta sti'ba ti vocoltic ta a'ibel ti smelol ti jech ta xale: "Ja' ti muc' ta Babiloniae, sme'ic ti jmulivajeletique schi'uc scotol ti c'usi chopol ta banomile", xi.

⁶ Ts'acal to un, ti ants taje, laj quil ti ta xyacub yu'un sch'ich'eltac ti buch'utic yu'untac ti Diose schi'uc sch'ich'eltac xtoc ti buch'utic laj yich'ic milel ta sventa ti jamal laj yalbeic sc'oplal ti Jesuse. C'alal jech laj quile, tey ch'ayal c'ot co'nton yu'un.

⁷ Jech o xal un, ti ángele jech laj yalbun:

—¿C'u cha'al tey ch'ayal c'ot avo'nton yu'un? Ta xcac'bot ana' smelol sc'oplal ti ants le'e schi'uc smelol sc'oplal ti tsajal jti'oval chon ti scajlebinoje ti oy vucub sjole schi'uc ti lajuneb xulube.

⁸ Ti tsajal jti'oval chon ti laj avile, ja' jun ti cuxul to ox ta vo'nee. Pero ta ora tana un, ch'abal xa. Ac'o mi ch'abal xa, pero ta xloc' tael ta xa'ab ti c'alal mu to ta xcham oe. Jech o xal un, ti cristianoetic ti nacalic ta banomile, ti buch'u mu'yuc tsachil ti sbiic ta libro sventa cuxlejal ti c'alal lic meltsajuc tael ti banomile, tey ch'ayal ta xc'ot yo'ntonic c'alal ta xilic ti tsajal jti'oval chon ti ta xac' sba iluc yan velta ti c'alal chamem xae.

⁹ 'Li'e, ja' no'ox xu' ta xa'ibeic smelol ti buch'utic oy sbijilique. Ti vucub sjole, ja' smelol ti vucub vits ti bu chotol ti antse.

¹⁰ Ja' jech xtoc ti vucub sjole, ja' smelol xtoc vucub ajvaliletic. Vo'ob ti ajvaliletique yalic xa ta lum. Oy jun yu'unic ti yacal ta spas mantal

avi tana li'e. Ti yan ajvalile mu'yuc to vulem ta loq'uel. C'alal mi vul ta loq'uele, mu xa jaluc ta spas mantal.

¹¹ Ti tsajal jti'oval chon ti cuxul to ox ta vo'nee, pero ti ch'abal xa avi tana li'e, ja' ti svaxaquibal ajvalile, manchuc mi ja' jun ti ta yucubale. Ts'acal to un, ta xcham o.

¹² 'Ti lajuneb xulub ti laj avile, ja' smelol lajuneb ajvaliletic ti mu'yuc to ta xlic spasic mantale. Pero ta sta yorail ti ta x'ac'batic yabtelique ti ta spas mantal jmoj schi'uc ti tsajal jti'oval chone. Pero mu jaluc, ja' no'ox jun ora.

¹³ Ti lajuneb ajvaliletic taje jmoj yo'ntonic. Jech o xal un, ta xac'be sventain yabtelic ti tsajal jti'oval chone.

¹⁴ Jech ta stsaquic ta leto ti jcot ta uni chije. Pero ta stsalatic yu'un ti jcot ta uni chije. Yu'un ja' Rey yu'un ti reyetique. Yu'un ja' Ajvalil yu'un ti ajvaliletique. Ja' jech xtoc ti buch'utic tey schi'uque, ja'ic ti buch'utic itaatic ta sa'el, it'ujatic yu'un ti Diose, ti jun yo'ntonique —xi.

¹⁵ Ti ángele jech laj yalbun xtoc:

—Ti nabetic laj avil ti bu chotol ti mulivajel antse, ja' smelol ti jteclumetique, ti cristianoetique, ti juju chop ti sc'opique, ti muc'tiquil lumetique.

¹⁶ Ti lajuneb xulub ti tsajal jti'oval chon ti laj avile, ta scrontainic ti jmulivajel antse. T'anal ta xictaic comel stuc. Ta sti'beic ti sbec'tale. Ja' jech xtoc ta xchiqu'uc ta c'oc'.

¹⁷ Yu'un itijbat yo'ntonic yu'un ti Diose yo' jech spasic ti c'usi ta sc'ane. Jech o xal laj sco'oltas yo'ntonic ti laj yac'be sventain yabtelic ti tsajal

jti'oval chone, ja' to ti mi ic'ot ta pasel ti c'usi yaloj ono'ox ti Diose.

¹⁸ Ti ants ti laj avile, ja' smelol ti muc' ta jteclume ti ta spas ta mantal ti ajvaliletic ti oy ta banomile —xi.

18

Syalel ta lum ti Babiloniae

¹ Laj taj une. Ts'acal to un, laj quil ti iyal talel jun ángel ta vinajele, ti tsots yich'oj yabtele. Sac jaman icom ti banomile ta xjobal ti ángele.

² Jech tsots x'avet ta xal:

—Yal xa ta lum, yal xa ta lum ti muc' ta Babiloniae. Joybij xa ta sna pucuj. Ja' xa snainoj ti ep ta tos chopol pucujetique. Ja' xa svayeb ti mutetic ti toj chopol ta q'uelele.

³ Yu'un scotol ti cristianoetic ti oyic ta sjoylej banomile yacubic xa yu'un ti pox ti ja' sc'upijel ti yo'ntone. Ja' jech xtoc ti ajvaliletic ti oy ta banomile tey imulivajic schi'uc. Ja' jech xtoc ti jbolomajeletique ipasic ta jc'ulej yu'un ta scoj ti mu'yuc spajeb yu'un ti c'usi sc'an ti sc'upijel yo'ntone —xi.

⁴ Ts'acal to un, laj ca'i ti oy buch'u ta xc'opoj ta vinajel ti jech ta xale:

—Ti vo'oxuc cu'unoxuque, loc'anic talel ti tey ta jteclume, yo' jech mu xamaquibeic ti smule, yo' jech mu xamaquibeic ti scastigoe.

⁵ Yu'un ti smule tsobol xa ta jmec. C'ot xa c'alal vinajel. Jech o xal un, ti smule vul ta yo'nton ti Diose.

⁶ Ac'bo yich' castigo jech chac c'u cha'al laj xa spasbe ti yane. Jelavuc to ac'o yich' stojol ti c'usi

laj xa spase. Capbo yuch' más to chib velta jech chac c'u cha'al laj spasbe ti yane.

⁷ Ta scoj ti mu no'ox albajuc laj stoy sbae, ti ja' no'ox i'och ta yo'nton ti c'usi ta sc'an stuque, co'ol ac'bo yich' jech svocol. Yu'un jech ta xal ta yo'nton: "Me' ajvalilun li' chotolune. Ma'uc bajbil antsun. Mi ja'uc ta xquich' vocol", xi.

⁸ Jech o xal un, ta jun no'ox c'ac'al ta xtal ti castigo ta stojole, ti ta xa'i vi'nale, ti ta xich' svocole, ti ta xchame. Ja' jech xtoc ta xich' chiq'uel ta c'oc'. Jech ta xc'ot ta stojol, ja' ti xu' yu'un ti Cajval Diose ti laj xa xchapane.

⁹ 'Ti ajvaliletic ti oy ta banomile, ti imulivajic schi'uque, ti jmoj laj spasic ti c'usi ta sc'an ti yo'ntone, ta xyat yo'ntonic ti c'alal ta xilic ti sch'ayilal ta xc'aq'ue.

¹⁰ Jech o xal un, nom va'ajtic ta xcomic ta xi'el yu'un ti scastigoe. Ja' jech xtoc jech ta xalic: "¡Aaaay, toj abol aba, muc' ta jteclum Babilonia ti xu' to ox avu'une! Yu'un ta jliquel no'ox tal ti acastigoe", xiic.

¹¹ 'Ja' jech xtoc ti jbolomajeletic ti oy ta banomile ta x'oq'uic, ta xyat yo'ntonic yu'un ti jteclum taje. Ja' ti mu'yuc xa buch'u ta xmanbatic ti c'usitic ta xcuchic batele.

¹² Yu'un tey laj xchonic ti oroe, ti platae, ti ton ti alac' sbae, ti perlae, ti lino poq'ue, ti xela poq'ue, ti yan poc' xtoc ti ic' ic' losantic sba stsajale schi'uc ti tsoje. Tey laj xchonic xtoc ep ta tos ti te'etic ti oy smuile, ti c'ustic meltsanbil ta marfile, ti te'etic ti c'upil sbae, ti broncee, ti c'usitic tenbil ta taq'uine, ti mármole.

¹³ Tey ta xchonic xtoc ti canelae, ti momoletic ti oy smuile, ti pome, ti mirrae, ti perfume, ti vinoe, ti aceitee, ti lequil jarinae, ti trigoe, ti jcuchicatsil animaletique, ti chije, ti ca'e, ti carretae. Pero ma'uc no'ox. Ja' jech xtoc ta xiq'uic batel cristianoetic ti ta xchonatic ta mosovile.

¹⁴ Ti jbolomajeletique jech ta xalbeic ti jteclume: "Ti loboletic ti lec laj ava'i slajesele, mu'yuc xa avu'un. Laj xa ach'ay ta j'ech'el scotol ti ac'ulejale schi'uc ti c'usitic oy avu'un ti c'upil sbae", xiic.

¹⁵ 'Ti jbolomajeletic ti ipasic ta jc'ulej ta sventa ti jteclume, nom va'al ta xcomic ta xi'el yu'un ti scastigoe. Ta x'oq'uic, ta xyat yo'ntonic yu'un ti jteclume.

¹⁶ Jech ta xalic: "¡Aaaay, toj abol aba, muc' ta jteclum! Jechot to ox avutsilal jech chac c'u cha'al jun ants ti mu no'ox albajuc yutsilal ti sc'u' slapoje, ti lino poq'ue, ti poc' ic' ic' losantic sba stsajale schi'uc ti tsoje. Ja' jech xtoc pixil ta nats'il ti yoc sc'obe, ti mu no'ox albajuc ti yutsilale, ti oroe, ti perlae, ti ton ti jun yutsile.

¹⁷ Pero ta uni jliquel ich'ay ti avepal c'ulejale", xiic.

'Scotol ti capitaneletic yu'un ti barcoe, schi'uc ti buch'utic tey tiq'uilique, schi'uc ti buch'utic ta spiquic ti barcoe, schi'uc scotol ti j'abteletic ta nabe, nom va'ajtic ta xcomic.

¹⁸ Yu'un ti c'alal ta xilic schayilal ti jteclum c'alal ta xc'aq'ue, jech ta x'avanic: "¿Mi yu'un oy xa bu yan jteclum jech chac c'u cha'al ti muc' ta jteclum le'e?", xiic.

19 'Jech o xal un, x'oc'oletic xa, ta xyat yo'ntonic, lic svaj lum ta sjolic ti jech ta x'avanique: “¡Aaaay, toj abol aba, muc' ta jteclum! Ta ac'ulejal ipasic ta jc'ulej scotolic ti buch'utic oy sbarcoic ta nabe, pero ta uni jliquel no'ox ta jech to yepal lalilij”, xiic.

20 'Pero ti vo'oxuc ti oyoxuc ta vinajele, ti vo'oxuc jchoc'opoxuque, ti vo'oxuc ti lac'opojic ta sventa ti Diose, ti vo'oxuc ti yu'unoxuc ti Diose, muyubajanic no'ox ta jmec ti jech ilaj ta c'oc' ti muc' ta jteclume. Yu'un ja' to jech laj ataic chapanel ti c'alal i'ac'bat yich' castigo yu'un Dios ti jteclum taje —xi ti buch'u ic'opoj ta vinajele.

21 Ts'acal to un, tal jun tsatsal ángel ti laj stsac jun muc' ta ton ti co'ol s'elan ye molinoe. Tey laj sjip batel ta nab ti jech laj yale:

—Ja' jech ta xich' yalesel ta lum ti muc' ta jteclum Babiloniae. Bat o ta j'ech'el.

22 Laj o sc'oplal ta ya'yiel ti musicaetic ti ta acallee, ti arpa, ti amae, ti oq'uese. Ja' jech xtoc laj sc'oplal ti j'abteletic avu'une. Laj sc'oplal ta ya'yiel ti xjumet ti molino avu'une.

23 Ja' jech xtoc laj sc'oplal ti sac jaman xjobal ti lampara ta atojole. Laj sc'oplal ti xvochvun ti pas q'uin yu'un ti nupunele. Ac'o mi más to ox xu' yu'un ti jbolomajeletic avu'une, ac'o mi laj alo'la ti cristianoetic ti oy ta sjoylej banomil yu'un ti chopol abijile, pero laj sc'oplal ta j'ech'el —xi.

24 Laj yich' svocol ti jteclume, yu'un tey laj yich' tabel sch'ich'elic ti buch'utic ic'opojic ta sventa ti Diose, schi'uc ti buch'utic yu'untaque,

schi'uc scotol ti buch'utic laj yich'ic milel ta sjoylej banomile.

19

¹ Laj taj une. Ts'acal to un, laj ca'i ti ep cristianoetic tsots ta xc'opojic ta vinajel ti jech ta xalique:

Coliyal ti Diose, yu'un ti coltaele, ti slequilale, ti smuc'ul stsatsale,

ti ja' yu'un ti Dios cu'untique.

² Yu'un melel ti tuc' ta xchapanvane.

Laj xa yac'be stoj smul ti jmulivajel antse, ti buch'u laj soques ti cristianoetic ti oy ta sjoylej banomil yu'un ti sc'upijel yo'ntone.

Ti Diose yu'un laj xa yac'be stoj ti jech ilajic ta milel ti yajtuneltaque,

xiic.

³ Ts'acal to un, laj ca'i ti jech laj yalic yan veltae:

—Coliyal ti Diose, ti jech sbatel osil xtomet ta xmuy ta vinajel ti sch'ayilale —xiic.

⁴ Ti chanib scha'vinic ta vo' moletique schi'uc ti chanib ti c'usi cuxajtique laj spatan sbaic ta lum ta yich'el ta muc' ti Dios ti chotol ta muc' ta chotlebale. Jech laj yalic:

—Jechuc. Coliyalbotic ti Diose —xiic.

⁵ Jech xtoc un, oy Buch'u ic'opoj tael ti ta muc' ta chotlebal ti jech ta xale:

Acotolic ti yajtuneloxuc ti Diose, ti ta xaxi'taique, ti yalel toyol ti abijilique,

colaval, utic ti Dios cu'untique,

xi.

Sq'uinal ti nupunel yu'un ti jcot ta uni chije

⁶ Ja' jech xtoc laj ca'i co'ol s'elan ep cristianoetic ti xvochvun ta xc'opojique, ti co'ol s'elan yech'omal ep uc'ume, ti co'ol s'elan ti tsots cha'uc xc'avlajete. Jech laj yalic:

Coliyal ti Diose, yu'un lic xa spas mantal ti Cajvaltique,
ti ja' Dios cu'untique, ti scotol xu' yu'une.

⁷ Muyubajcutic, patetuc co'ntontic quich'tic ta muc'.

Yu'un ic'ot xa yorail ti ta xnupun ti jcot ta uni chije.

Jech ti yajnile xchapanoj xa sba.

⁸ Yu'un ti antse ac'bil xa permiso ta slap ti lino poq'ue,

ti ja' jun yutsil xlaplun saquile,
xiic. Ti lino poq'ue, ja' smelol ti tuc' laj spasic ti buch'utic yu'untac ti Diose.

⁹ Ts'acal to un, jech laj yalbun ti ángele:

—Jech me tsaco ta vun li'e: “Toj yan no'ox yutsilic ti buch'utic ic'bilic ta sq'uelel nupunel yu'un ti jcot ta uni chije”, —xiyut.

Jech laj yalbun xtoc:

—Ti jech laj calbote, melel, ja' sc'op Dios —xi.

¹⁰ Tey laj jquejan jba ta yoc ti ángele yo' jech ta xquich' ta muc'. Pero ti stuque jech laj yalbun:

—Mu xapas jech. Yu'un ti vu'une naca no'ox yajtunelun ti Diose jech chac c'u cha'al ti vo'ote, schi'uc ti avermanotac ti buch'utic jun yo'ntonic ta stojol ti melel ti yaloj comel ti Jesuse. Ja' ich'o ta muc' ti Diose —xiyut.

Ti melel ti yaloj comel ti Jesuse, ja' ta x'ac'bat sna'ic ti buch'u ta xc'opojic ta sventa ti Diose.

Ti jcajlej ta saquil ca'e

¹¹ Ts'acal to un, laj quil ti jamal ti vinajele. Tey ivinaj jcot saquil ca'. Ati buch'u tey cajale ja' ta x'albat ti melel tuc' yo'ntone yo' jech xu' ta spas mantal, yo' ta stuq'uil yo'nton ta spas leto.

¹² Ti sbec' sate xjobin jech chac c'u cha'al leb c'oc'. Ja' jech xtoc ep ti stronail sjole. Ja' jech xtoc tey ts'ibabil jun biil ti ja' no'ox xojtiquin ti stuque.

¹³ Ti sc'u' slapoje chequel ta ch'ich'. Ti sbie ja' sc'op Dios.

¹⁴ Tey nabalic batel ti ángeletic ti oy ta vinajele, ti slapoj ti lino poq'ue ti yan no'ox yutsil ti saquile, mu'yuc yic'obal ti cajajtic ta saquil ca'e.

¹⁵ Ti Buch'u cajal ta ca'e, ta xloc' talem ta ye jun espada ti lec yee, yo' jech ta syayijesan ti jujun muc'tiquil lume. Tsots ta spas mantal jech chac c'u cha'al taq'uin ti ta xc'ot ta sba ti bine. Co'ol s'elan uva ti ta xich' pits'el ta acanile, ja' jech tsots ta xchapan ti cristianoetique. Ja' jech xtoc ta xac'be yuch'ic ti vinee, ti ja' ti tsots castigo ti liquem talem ta scapemal sjol ti Dios ti scotol xu' yu'une.

¹⁶ Ja' jech xtoc laj quil ti Buch'u cajal ta ca'e, tey ts'ibabil ta sc'u' nopol sba sjol yoc jun biil ti jech ta xale: “Rey yu'un ti reyetique. Ajvalil yu'un ti ajvaliletique”, xi.

¹⁷ Ts'acal to un, laj quil jun ángel ti va'al ta sba ti c'ac'ale. Jech tsots laj yavta scotol ti mutetic ti xvilajet ta vinajele:

—La'ic, tsobo abaic talem ta sventa muc' ta ve'el yu'un ti Diose.

18 Ta xati'beic sbec'tal ti reyetique, ti jpas-mantal yu'un ti soldadoetique, ti tsatsal vini-que-tique, sbec'tal ti ca'etique schi'uc ti buch'utic cajajtic ta ca'e. Ta xati'beic sbec'tal scotol ti cris-tianoetique, ti mosovile, ti ma'uc mosoviletique, scotol ti biq'uit muq'ue —xi.

19 Ja' jech xtoc un, laj quil ti jti'oval chone, schi'uc ti ajvaliletic ti oy ta banomile, schi'uc ti yajsoldadotaque. Tey laj stsob sbaic talel, yo' jech ta spasic leto schi'uc ti buch'u cajal ta saquil ca'e schi'uc ti yajsoldadotaque.

20 Ti jti'oval chone itsacat schi'uc ti jlo'lavanej j'alc'ope ti laj yac' ta ilel señail ti tsots xu' yu'un ta stojol ti jti'oval chone. Ti jech laj yac' iluc señail ti tsots xu' yu'un ti jlo'lavanej j'alc'ope, jech o xal un, ep laj slo'la ti cristianoetique, yo' jech laj yich'ic smarcail ti jti'oval chone, ja' jech xtoc ti laj yich'ic ta muc' ti sloc'obbaile. Jech o xal un, ti jti'oval chone schi'uc ti jlo'lavanej j'alc'ope cuxul ijipatic yalel ta c'oc' ti ta xtil ta azufree.

21 Ti yane laj yich'ic milel yu'un ti espada ti ta xloc' ta ye ti Buch'u cajal ta ca'e. Jech o xal un, scotol ti mutetique ech' yo'nton ta sti'el ti beq'uate.

20

Ti jmil jabile

1 Ts'acal to un, laj quil ti yal talel jun ángel ta vinajel schi'uc sllavial ti xa'abe, ti yich'oj talel jun yijil cadenae.

² Ti ángel taje laj stsac ti muc' ta jti'oval chone, ja' ti vo'neal chone, ja' ti totil pucuje, ti ja' Satanás sbie. Tey laj xchuc ta cadena jmil jabil.

³ Tey laj sjip yalel ta xa'ab, yo' jech jmil jabil chucul ta xcom. Tey laj sbaj comel. Ja' jech xtoc tey laj yac'be selloal ti sti'e, yo' jech mu ta slo'la ti cristianoetic ti oy ta sjoylej banomile. C'alal mi ech' ti jmil jabile, ta xich' coltael loq'uel, pero mu xa jaluc.

⁴ Ts'acal to un, laj quil chotlebaletic. Ti ta chotlebaletique, ja' tey chotajtic ti buch'utic ac'bil yabtelique yo' jech ta xchapanvanic. Ja' jech xtoc tey laj quil sch'ulelic ti buch'utic laj yich' bojbel sjolic ta sventa ti laj yalic ti sc'op ti Diose ti ja' yalaj comel ti Jesuse. Ti stuquique mu'yuc laj yich'ic ta muc' ti jti'oval chone schi'uc ti sloc'obbaile. Mi ja'uc laj yich'beic smarvail ta sti'baic o mi ta sc'ob. Taje, laj quil ti icha'cuxiique. Jmoj ta spasic mantal jmil jabil schi'uc ti Cristoe.

⁵ Taje, ja' sliqueb ti cha'cuxiebale. Ti yan animaetique ja' to ta xcha'cuxiic ti c'alal mi ech' ti jmil jabile.

⁶ Yan no'ox yutsilic ti buch'utic t'ujbilib yu'un ti Diose ti albil sc'oplalic ti ba'yel ta xcha'cuxiique. Mu'yuc sc'oplal ti xu' ta xchamic ti schibal veltae. Yu'un paleetic xa ta xc'otic ta stojol ti Diose schi'uc ti Cristoe. Ja' jech xtoc jmoj ta spasic mantal jmil jabil schi'uc.

⁷ C'alal mi ech' ti jmil jabile, jech ti pucuje ta xich' coltael ti ta schuquinabe.

⁸ Jech o xal un, ta xbat slo'la ti cristianoetic ti oy ta jujun muc'tiquil lum ta sjoylej banomile, ja'

ti Goge schi'uc ti Magoge. Jech o xal ti pucuje ta stsob talel ta pas leto ti epal cristianoetic taje, ti co'ol s'elan yi'al nab ti mu no'ox alabajuc yepal ta jmeque.

⁹ Jech o xal un, ti epal cristianoetique x'ubetic no'ox batel jamal smacoj batel ti banomile, yo' jech ta sjoyobtaic ta maquel ti bu nacajtic ti buch'utic yu'untac ti Diose, ja' ti jteclum ti c'uxubinbil yu'une. Pero ti Diose tey laj stac talel c'oc' ta vinajel. Tey ic'aq'uic scotolic.

¹⁰ Jech ti pucuje, ti buch'u ilo'lavan xae, tey laj yich' jipel ochel ta c'oc' ti ta xtil ta azufree, ja' ti bu laj yich'ic jipel ochel ti jti'oval chone schi'uc ti jlo'lavanej j'alc'oipe. C'ac'al ac'obal tey ta xich' svocolic sbatel osil.

Ti chapanel ta stojol ti Buch'u chotol ta muc' ta saquil chotlebale

¹¹ Ts'acal to un, laj quil jun muc' ta saquil chotlebal. Oy Buch'u tey chotol. Tey sac ch'ay batel ta stojol ti banomile, ti vinajele. Scotol mu xa bu laj sta yavil ti bu ta xcomique.

¹² Ja' jech xtoc laj quil scotol ti buch'u chamemique, biq'uit muc', va'alic ta stojol ti Diose. Tey laj yich' jamel ti libroetique. Ja' jech xtoc laj quil ti laj yich' jamel yan libro ti ja' slibroal ti cuxlejale. Jech o xal un, tey laj yich'ic chapanel ti animaetique, ja' ti c'u s'elan laj xa spasic ti stuquic ti ts'ibabil ta libroetique.

¹³ Jech o xal un, ti nabe, ti lajebale, ti bu oyic ti animaetique, scotolic taje laj yac' entregal ti c'u yepal oy ta stojolique. Tey laj yich'ic chapanel ti c'u s'elan laj spasic ta jujun tale.

¹⁴ Ts'acal to un, ti chamebale schi'uc ti yavil ti animaetique laj yich'ic jipel ochel ta c'oc'. Ti c'oc' taje ja' ti schibal velta chamebale.

¹⁵ Ja' jech xtoc tey laj yich'ic jipel och'el ti buch'utic mu'yuc tsacal ti sbiic ta libro yu'un ti cuxlejale.

21

Ti ach' vinajele schi'uc ti ach' banomile

¹ Ts'acal to un, laj quil ach' vinajel schi'uc ach' banomil. Yu'un ti ba'yel vinajele, ti ba'yel banomile laj xa sc'oplal. Jech ti nabe tub sc'oplal xtoc.

² Vu'un ti Juanune, laj quil ti ch'ul jteclume, ja' ti ach' Jerusalene, iyal tael ta stojol ti Dios ti oy ta vinajele. Toj lec meltsanbil scotol, co'ol s'elan jun jmalijel tseb ti lec slapoj sc'u' ti ta xnupune.

³ Laj ca'i ti oy buch'u tsots x'avet ta vinajel ti jech ta xale:

—Q'uel avil ti Dios avi tana li' une ta xchi'in ta naclej ti cristianoetique. Jech ti stuquique yalab snich'nab Dios ta xc'otic. Yu'un ja' xa Dios yu'unic.

⁴ Scotolic ta scusbat ya'lel satic yu'un ti Diose. Yu'un laj sc'oplal ti chamebale, ti ta x'oq'uique, ti ta xyat yo'ntonique, ti ip c'ux ta xa'iique. Yu'un ti c'u s'elan oy to ox ta vo'nee laj sc'oplal —xi.

⁵ Jech ti Buch'u chotol ta muc' ta chotlebale jech laj yal:

—Q'uel avil, scotol ti c'usitic oye vu'un ta jpas ta ach' —xi.

Jech laj yal xtoc:

—Tsaco me ta vun, yu'un ti c'op li'e ja' meel. Yu'un xu' ta spat yo'ntonic ta stojol —xi.

⁶ Ts'acal to un, jech laj yalbun:

—Yu'un chapaj xa, vu'unun ti sliqueb spaje-bune jech chac c'u cha'al ti letra A schi'uc ti Zetae. Ti buch'u ta xa'i ti taqui ti'ile, ta xcac'be yuch' ti sat vo'e ti ja' ta xac' cuxlejale. Mu'yuc tojbil jutebuc.

⁷ Ti buch'u ta stsal yu'un scotole, vu'un ta jva'an jba ta Dios yu'un. Ja' jech ti stuque ta x'och ta jnich'on. Ja' jech ti srexto ta xich'e.

⁸ Yan ti jxi'eletique, ti buch'utic mu xch'unique, ti buch'utic xti'et sjolique, ti jmilvanejetique, ti buch'utic batem yo'ntonic ta mulivajele, ti buch'u ta xaq'uic chamele, ti buch'utic ta xich'ic ta muc' ti c'usitic meltsanbil ta c'abale, ti buch'utic ta sjutic ti c'ope, scotolic taje ta xbatic ta muc' ta c'oc' ti ta xtil ta azufree, ti ja' xa schibal velta ti chamebale —xi.

Ti ach' Jerusalene

⁹ Ts'acal to un, tal jun ti ta yucubal ángel ti buch'utic noj ta sbisic ti slajeb vucub vocole. Jech laj yalbun:

—La' li'e. Ta xcac'bot avil ti jmalijel tsebe, yajnil ti jcot ta uni chije —xi.

¹⁰ C'alal jech laj yac'bun quil ti Ch'ul Espíritue, jech ti ángele yic'ojun batel ta jun muc' ta toyol vits. Tey laj yac'bun quil ti muc' ta ch'ul jteclum Jerusalén ti yal talel ta stojol ti Dios ti oy ta vinajele.

¹¹ Ti jteclum taje xnobobet ta xjobal ti Diose. Ti xjobale co'ol s'elan xjobal jun ton ti yan

yutsile, co'ol s'elan ti jaspe ton ti sts'ayeyet jech chac c'u cha'al ti nenee.

¹² Ti ta sjoylej ti jteclume oy jun muc' ta moc ti lec toyole schi'uc lajcheb sti'. Oy jujun ángel ta jujun sti'. Ti ta jujun sti'e tey tsacbil sbiic ti lajcha'chop snitulul ti Israele.

¹³ Ti lajcheb sti' ti moc taje, oy oxib sti' ta sloq'ueb c'ac'al. Oy oxib sti' ta xocon sloq'ueb c'ac'al. Oy oxib sti' ta smaleb c'ac'al. Oy oxib sti' ta xocon smaleb c'ac'al.

¹⁴ Smocal ti jteclum taje tey yich'oj lajcha'bej ton ti ja' yicob ti moque. Ti jujubej tone tey tsacajtic sbiic ti lajcheb yajcholc'optac ti jcot ta uni chije.

¹⁵ Ti ángel ti ta xisc'oponune oy ta sc'ob jun aj ti ja' oroe, yo' jech ta sbis ti jteclume, schi'uc ti jujun sti'e, schi'uc ti smocale.

¹⁶ Ti jteclume, co'ol ti snatile, ti sjamleje. Ti ángele c'alal laj sbis ti jteclum yu'un ti sbisobile, yich'oj cha'mil schi'uc chib ciento (2,200) kilómetro ti snatile, ti sjamleje, ti stailej xmuye.

¹⁷ Ts'acal to un, laj sbis c'u spimil ti moque. Ja' yich'oj chanib schanvinic (64) metro. Mu yanuc sbisol laj spic ti ángele. Ja' sbisol jech chac cha'al sbisobil yu'unic ti cristianoetique.

¹⁸ Ti moque ja' meltsanbil ta jaspe ton. Ti jteclume ja' meltsanbil ta bats'i oro, co'ol s'elan nen ti lec cusbile.

¹⁹ Ti jujubej ton ti ja' yicob ti moque, nichimtic no'ox ta jmec ti ep ta tos ton ti jun yutsile.

Ti sliquebe ja' ti jaspe tone.

Ti schibale ja' ti zafiroe.

Ti yoxibale ja' ti agatae.

Ti schanibale ja' ti esmeraldae.

²⁰ Ti yo'obale ja' ti ónicee.

Ti svaquibale ja' ti cornalinae.

Ti syucubale ja' ti crisólitoe.

Ti svaxaquibale ja' ti beriloe.

Ti sbalunebale ja' ti topacioe.

Ti slajunebale ja' ti crisoprasae.

Ti buluchibale ja' ti jacintoe.

Ti slajchebale ja' ti amatístae.

²¹ Ti lajcheb sti' ti moque ja' meltsanbil ta jbej no'ox perla ti jujupeche. Ja' yu'un un, lajcheb perla ta scotol. Ti muc' ta calle yu'un ti jteclume ja' puro oro jech chac c'u cha'al ti nen ti sts'ayeyete.

²² Ti jcot ta uni chije schi'uc ti Cajvaltic Dios ti scotol xu' yu'une, ja' xa templo stuc yu'un ti jteclume. Jech o xal un, mu'yuc laj quil yan templo tey.

²³ Ti jteclum taje mu xa xtun yu'un xjobal ti c'ac'ale, xjobal ti ue. Yu'un tey xa oy xjobal stuc ti Diose schi'uc xjobal ti jcot ta uni chije.

²⁴ Scotol ti cristianoetic ti oy ta sjoylej banomil ti laj staic ti coltaele, tey ta xanavic ta xjobal ti jteclum taje. Ja' jech xtoc ti ajvaliletic ti oy ta sjoylej banomile, scotol ti slequilal ti laj staique, tey ta xac'be yich' ti Diose.

²⁵ Ti sti'tac ti jteclume jamal scotol c'ac'al. Ti teye, yu'un mu'yuc xa ac'obal.

²⁶ Ja' jech xtoc scotol ti cristianoetic ti oy ta sjoylej banomile, scotol ti slequilal ti laj staique, ta xac'beic yich' ti Diose.

²⁷ Ti teye, mu xa x'och ti c'usi chopole schi'uc ti buch'u chopol ti c'usi ta spasique, schi'uc ti jlo'lavanejetique. Ja' no'ox ta x'ochic batel ti buch'utic tsacal ti sbiic ta libro sventa cuxlejal ti oy ta stojol ti jcot ta uni chije.

22

¹ Ts'acal to un, ti ángele laj yac'bun quil jun lequil uc'um, ja' ti vo' ti ta xac' ti cuxlejale. Yax jipan yutsil jech chac c'u cha'al ti nene ti ta xloc' talel ti bu chotol ti Diose schi'uc ti jcot ta uni chije.

² Ti uc'um taje ta x'ech ta o'lol ti muc' ta calle yu'un ti jteclume. Ti ta jujot sti'il ti uc'ume, tey oy ch'iemic te'etic ti ta xac' cuxlejale. Lajcheb velta ta xac' ti sat ta jun jabile. Jujun u ta xac' ti sate. Ja' jech xtoc yanal ti te'e ja' ta xtun yo' ta xpoxta ti cristianoetic ti oy ta sjoylej banomile.

³ Ti teye, mu'yuc xa buch'u chopol ta x'ilat yu'un ti Diose. Yu'un ti tey ta jteclum taje, tey chotol ti Diose schi'uc ti jcot ta uni chije. Ja' jech xtoc tey ich'bil ta muc' yu'un ti yajtuneltaque.

⁴ Tey ta xilbe sba ti satique. Ja' jech xtoc yich'ojbeic sbi ti Dios ti ta sti'baique.

⁵ Ti teye, mu'yuc xa ac'obal. Ti buch'utic tey nacalique, mu xa xtun yu'unic xjobal ti lamparae, mi ja'uc xjobal ti c'ac'ale. Yu'un ja' stuc ti Cajvaltic Diose ta xac' ti xjobale. Jech xtoc ti stuquique ta spasic mantal sbatel osil.

Po'ot xa xtal ti Jesucristoe

⁶ Ts'acal to un, ti ángele jech laj yalbun:

—Ti c'op li'e ja' meles. Yu'un xu' ta spat yo'ntonic ta stojol. Ti Cajvaltice Diöse, ti ja' ta xac'be sna' ti c'u s'elan ta xc'opojic ti yaj'alc'optaque, ja' laj stac talel ti ángele yo' ta xac'be yil ti yajtuneltac ti c'usi ta xa xc'ot ta pasele —xi.

⁷ —Ta xital ta ora —xi ti Cajvaltique. —Yan yutsil ti buch'utic ta xich'ic ta muc' ti sc'op Dios ti ts'ibabil ta libro li'e —xi.

⁸ Vu'un ti Juanune, laj ca'i laj quil ti va'i s'elan ta xc'ot ta pasele. Tey laj jquejan jba ta stojol ti ángele yo' ta xquich' ta muc' ti va'i s'elan laj yac'bun quile.

⁹ Pero ti stuque jech laj yalbun:

—Mu xapas jech. Yu'un yajtunelun no'ox ti Diöse jech chac c'u cha'al ti vo'ote, jech chac c'u cha'al ti avermanotac ti ta xc'opojic ta sventa ti Diöse, schi'uc scotol ti buch'utic ta xich'ic ta muc' ti c'usi ts'ibabil ta libro li'e. Ja' quejano aba ta stojol ti Diöse —xi.

¹⁰ Ja' jech xtoc jech laj yalbun:

—Mu xamuc ti sc'op Dios ti tsacbil ta libro li'e. Yu'un po'ot xa sta yorail ti ta xc'ot ta pasele.

¹¹ Ja' jech xtoc ti buch'utic chopolique, ch'an uto. Ac'o spasic ti chopole. Ja' jech xtoc ti buch'utic ta spasic ti c'usitic mu'yuc smelole, ch'an uto. Ac'o spasic. Yan ti buch'utic ti ta spasic ti c'usi leque, mu me xicta sbaic ta spasel. Ja' jech xtoc ti buch'utic t'ujbilic yu'un ti Diöse, junuc me yo'ntonic ta stojol —xi.

¹² Jech ta xal ti Cajvaltique:

—Melel, ta xital ta ora. Ta xquich'be talel smotonic, ta xcac'be ta jujun tal ti c'u s'elan laj xa spasique.

¹³ Vu'unun ti sliqueb spajebune jech chac c'u cha'al ti letra A schi'uc ti Zetae ti ja' sliqueb spajebe —xi.

¹⁴ Yan yutsil ti buch'utic laj xchuc' ti sc'u'ique yo' jech xu' ta slo'ic ti sat te'e ti ta xac' cuxlejale, yo' jech xu' ta x'ochic batel ta sti'tac ti jteclume.

¹⁵ Yan ti buch'utic chopol ti sjole, ti buch'utic ta xaq'uic ti chamele, ti buch'utic ja' no'ox batem ta yo'ntonic ti mulivajele, ti milvaneje, ti buch'utic ta xich'ic ta muc' ti c'usitic meltsanbil ta c'abale, scotol ti buch'utic ti lec xa'iic ta xlo'lavanique, scotolic taje ta xcomic ta spat ti jteclume.

¹⁶ Jech laj yal ti Jesuse:

—Vu'unun ti Jesuse, laj jtac talel ti caj'ángele yo' jech jamal ta xalbe ya'i ti jch'unolajeletic scotol taje. Vu'un snitilulun ti ajvalil Davide. Co'ol j'elan ti muc' ta c'anal ti ta xloc' talel jujun sobe —xi.

¹⁷ Ti Ch'ul Espíritue schi'uc ti yajnil ti jcot ta uni chije jech ta xalic:

—La' me —xiic.

Ti buch'u ta xa'iique: “La' me”, ac'o yutic.

Ti buch'u oy taqui ti'il ta xa'ie, ti ta sc'an ta xtale, ac'o taluc yuch' ti vo' ti ta xac' cuxlejale. Mi ja'uc ta stoj jutebuc.

¹⁸ Scotol ti buch'utic ti ta xa'iic ti sc'op Dios ti ts'ibabil ta libro li'e, jech ta xcalbe ya'iic: Mi oy buch'u ta sboles ti c'op li'e, ta xbolesbat ti castigo yu'un ti Dios ti ts'ibabil ta libro li'e.

¹⁹ Ja' jech xtoc ti buch'u mu ts'acaluc ta xal ti sc'op Dios ti ts'ibabil ta libro lie, tey ta xtubbat ti sbi yu'un ti Dios ti oy ta libro yu'un ti cuxlejale schi'uc xtoc mu xu' ta x'och ti ta ch'ul jteclume. Tey ta xch'ay scotol ti c'usi ta sta ox ti ts'ibabil ta libro li'e.

²⁰ Ti Buch'u laj xa yal scotol ti c'usi ts'ibabil li'e, jech ta xal:

—Melel, ta xital ta ora —xi.

Jehuc. La' me Cajval Jesús.

²¹ Ac'o yac'boxuc bendición acotolic ti Cajvaltlic Jesucristoe. Jehuc.

**TI ACH' REXTOMENTO YU'UN TI
JESUCRISTOE**
**The New Testament in the Chamula dialect of the
Tzotzil language of Mexico**
**El Nuevo Testamento Nuestro Se Jesucristo en el
tzotzil de Chamula**

copyright © 1979, 1988, 2009 La Liga Bíblica

Language: Tzotzil de Chamula (Tzotzil)

Dialect: Chamula

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

dc66b2e5-d3c1-56bb-a6a9-34535eb445d3